

Utrinkij

UVODNIK

Tone Pavček je zapisal naslednje besede:

Ne verjemite njim, ki vam pravijo: Ta svet je grozen, grob, grd. Ni res. Res je, da je lahko še hujši. Toda za vas je to vaš edini svet, edini, ki v njem živite, da se v njem udomite in ga v dobrem naravnate po svoji podobi.

Ne verjemite tudi njim, ki vam pravijo: Življenje je trpko, trdo in težko. Ni res. Res je, da je lahko še hujše. Toda za vas je to življenje edino, enkratno in neponovljivo... Vaše je, da iz njega naredite, kar je v dobrem mogoče.

Ne verjemite komur koli in kar koli. Verjemite pa, če je mogoče, moji zgodbi: »Nekoč, pred leti, ko me je kot strela z jasnega zadelo hudo, mi je stari mož, živi modrec dejal: » In nikar se odslej ne boj življenja!«

Tako zdaj jaz govorim po njem podobne besede za vas: »Ne bojte se življenja! Naj pljuska po vas z vsa silo in v vse žile, naj vas nese ali zanese, le ne pustite, da vas spodnese. In imejte ga radi, da bo tudi ono, življenje imelo radi vas!«

Naredite v letu 2013 vse, kar je mogoče, da vas bo življenje imelo rado.

Želimo vam mirne božične praznike in vse dobro v letu 2013.

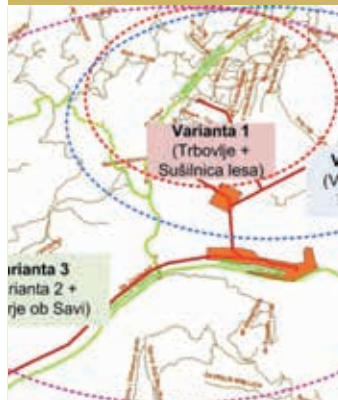
Bojana PIRKOVIČ ZAJC

Utrinki so glasilo termoelektrarne Trbovlje, Ob železnici 27, 1420 Trbovlje, telefon (03)565-12-00, faks (03)565-12-32, e-mail: glasilo@tet.si, <http://www.tet.si>, ki ga izdaja uredniški odbor: glavna urednica Bojana Pirkovič Zajc, odgovorna urednica mag. Mojca Turnšek, tehnični urednik Matjaž Paušer, člana uredniškega odbora: Nataša Lipovšek, Vlado Štendler, sodeloval Borut Marolt. Priprava in izvedba: Comprojekt d.o.o. Prispevkov in slikovnega gradiva ne vračamo. Naklada: 600 izvodov.

IZ VSEBINE

07

DALJINSKO OGREVANJE IZ TE TRBOVLJE

12

POMEN NOTRANJE PRESOJE

13

NOVA POKOJNINSKA ZAKONODAJA

Spoštovane sodelavke in sodelavci,

Tudi iztekajoče se leto mineva brez jasnega pogleda na razvoj zasavske energetike.

Poslovanje družbe je bilo sicer v letu 2012 kljub gospodarski in finančni recesiji v državi uspešno.

Ponovno smo pregledali že izdelane razvojne študije o proizvodnji električne energije v prenovljenem termoenergetskem objektu in pripravili nov, strokovno in ekonomsko utemeljen investicijski program za prenovo obstoječega bloka. Načrti so utemeljeni tudi z uporabo domačega energenta, premoga iz Rudnika Brnica, in uporabo lesne biomase. Predvsem je pomembno, da za proizvodnjo električne energije uporabljamo domače vire in s tem zagotavljamo energetska neodvisnost.

Trudimo se, da je naše poslovanje družbeno in okoljsko sprejemljivo. Za kakovost zraka v Zasavju bo potrebno zmanjšati število individualnih kurišč, zato je pristojno ministrstvo kot primeren ukrep opredelilo izvedbo daljinskega ogrevanja iz TET in širjenje vročevodnega omrežja. Z realizacijo daljinskega ogrevanja ne bo samo izboljšana kakovost zraka, temveč bo znižana tudi cena toplotnega ogrevanja pri končnih uporabnikih.

Soočamo se s koncem izkopavanja premoga v Rudniku Trbovlje-Hrastnik. Verjamemo, da nam bo uspelo zagotoviti potrebno količino energenta za proizvodnjo električne energije. Logistično smo se na to že pripravili z izgradnjo pretovorne postaje za premog. Konkurenčnost in neodvisnost pa bo zagotovo izboljšana tudi z uporabo domačega premoga.

Leto zaključujemo z dvema pomembnima dokumentoma za realizacijo razvojnih programov družbe. Sprejet je bil Državni prostorski načrt za izgradnjo plinsko-parne elektrarne in izdano je bilo energetska dovoljenje za ekološko sanacijo bloka 4. Na osnovi teh dokumentov načrtujemo nadaljevanje razvojnih aktivnosti zavedajoč se, da je bodočnost celotne zasavske regije, zaposlenost in socialna varnost naših občanov v veliki meri odvisna od poslovanja in razvoja naše družbe. Odgovornost

do okolja, v katerem živimo in poslujemo, ter odgovornost do zaposlenih in naših družin nas zavezuje, da v naši termoelektrarni ohranimo proizvodnjo električne energije.

Leto, ki je pred nami, bo leto preizkusov in izzivov. Verjamem v vse nas, zato vem, da nam bo uspelo.

Drage sodelavke in sodelavci, želim vam veliko lepih, prazničnih utrinkov v prednovoletnem času in vse dobro v letu 2013.

Franc BLAZNEK
direktor

KAKO PLANIRATI?

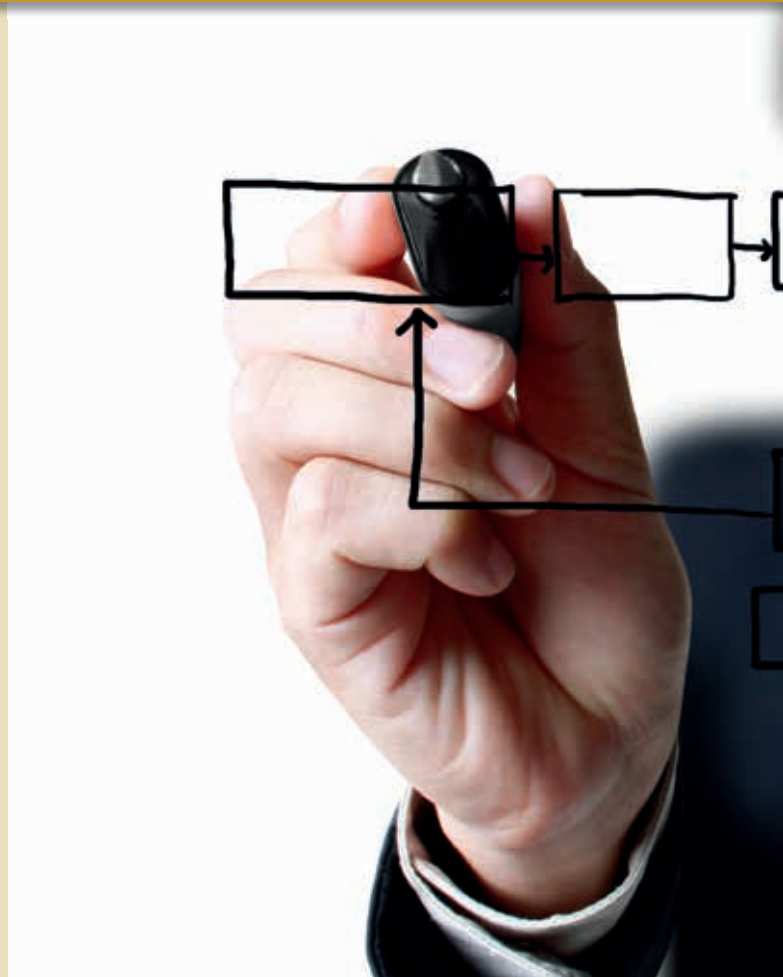
Nataša LIPOVŠEK

V prvih desetih mesecih letošnjega leta smo proizvedli 478 GWh električne energije in s prodajo lete ustvarili prihodke v višini 37,7 mio EUR. Del teh prihodkov predstavlja tudi prispevek za pokrivanje upravičenih stroškov proizvodnje električne energije z uporabo domačih primarnih virov energije. V desetih mesecih smo Borzenu zaračunali ta prispevek v skupnem znesku 6,2 mio EUR. V tem obdobju smo realizirali investicije v višini 833 tisoč EUR, število zaposlenih konec oktobra pa je bilo po letošnjih predčasnih upokojitvah zmanjšano na 193.

Ob koncu oktobra smo bili zadolženi le še za 1,28 mio EUR, to je za zadnji obrok dolgoročnega kredita, ki smo ga v letu 2010 najeli za poplačilo investicije v pretovorno postajo za premog. TET je imela sredstva v vrednosti 55,2 mio EUR in kapital v vrednosti 35,6 mio EUR. Ocenimo lahko, da je bilo dosedanje poslovanje v letošnjem letu uspešno. Računamo, da bomo leto 2012 tako tudi zaključili – s pozitivnim rezultatom, brez finančnih obveznosti, torej v dobri kondiciji.

Ni pa nujno, da bo tako tudi naslednje leto. Leto 2013 bo za našo družbo prelomno. Če ne bo drugačne odločitve, se bo dokončno prenehalo z izkopavanjem premoga v rudnikih v Zasavju, ki so nam najbližji – zato je tudi cena premoga najbolj ugodna. V povezavi s tem poteče tudi naša upravičenost do sofinanciranja proizvodnje električne energije. Leto 2013 je tudi prvo leto, ko nimamo več na razpolago dodeljenih kuponov, temveč bo potrebno vse dovolilnice za izpust CO₂ kupiti, kar bo seveda še povečalo naše že tako visoke proizvodne stroške.

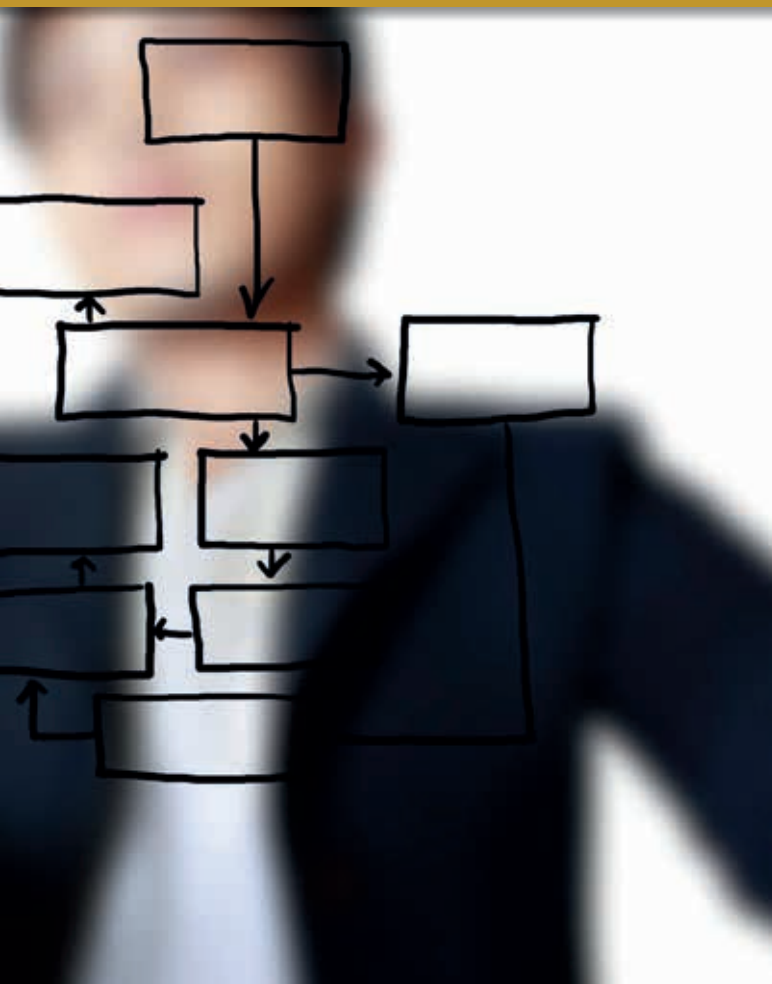
Vse to so razlogi, da smo se letos zelo težko dogovorili s HSE, kolikšna bo naša proizvodnja v naslednjem letu in kakšna bo struktura energentov, ki naj bi jih za to proizvodnjo porabili. Po veliko narejenih kalkulacijah se je prodajna služba HSE odločila, da bi lahko na trg plasirali 500 GWh elektrike iz naše termoelektrarne. To je bila prva podlaga za izdelavo plana. Pri energentih pa se je tudi zataknilo, ker se še vedno nismo uskladili s Premogovnikom Velenje, če nam bo lahko dobavil količine lignita, kot smo jih mi planirali, po ceni, ki bi za nas bila še sprejemljiva. Seveda pa 500 GWh pomeni tudi, da smo morali pri načrtovanju krepko zarezati v vse vrste fiksnih stroškov – pri tem je največji rez oziroma zmanjšanje doletole stroške vzdrževanja. Kljub vsem naporom pa nam ob prodajni ceni, ki so nam jo lani ob sestavi triletnih načrtov napovedali iz HSE, še vedno ni uspelo sestaviti plana s pozitivno ničlo. Zato so planirane številke, ki vam jih bom predstavila v nadaljevanju, še vedno predmet usklajevanj in zelo verjetno ne bodo dokončne, torej tiste, ki jih mora potrditi naš nadzorni svet.

Čisti prihodki od prodaje, ki jih nameravamo realizirati predvsem s prodajo električne energije, bodo precej nižji od ocenjenih za letošnje leto predvsem zaradi nižjega načrtovanega obsega proizvodnje. Načrtujemo, da bomo to proizvodnjo realizirali s porabo 90.000 ton RTH premoga, 250.000 ton velenjskega lignita, 82.000 ton češkega premoga in cca. 35.000 ton ostalih premogov (verjetno iz Bosne). Ker bodo načrtovani odhodki manj zaostali za ocenjenimi letošnjimi odhodki, načrtujemo, da bomo leto zaključili z negativnim poslovnim izidom. Ker pa tudi za leto 2013 načrtujemo investicije v minimalni višini, 1,45 mio EUR, ki je bistveno nižja od obračunane amortizacije, računamo, da bomo kljub izgubi ustvarili pozitivni denarni tok in da se nam tudi v letu 2013 ne bo potrebno zadolžiti pri bankah (v okviru skupine se tako ali tako ne moremo, ker se vsa prosta denarna sredstva plasirajo v projekt TEŠ 6). Stroške dela bomo tudi v prihodnje zmanjševali, čeprav načrtujemo, da bo število zaposlenih ob koncu leta enako, kot bo ob koncu letošnjega leta. Zaradi predvidenih sprememb pokojninske zakonodaje namreč ni realno pričakovati, da bi lahko v naslednjem letu še nadaljevali s predčasnimi upokojitvami.

Zaradi nizkih načrtovanih investicij bo vrednost osnovnih sredstev ob koncu leta 2013 nižja, prav tako bo nižja tudi vrednost vseh sredstev. Zaradi načrtovane izgube bo nižji tudi kapital. Vse to so slabe osnove za načrtovanje naših razvojnih projektov.

Tudi za naslednji dve leti, torej 2014 in 2015, smo dobili usmeritve, da se načrti naredijo brez vseh večjih investicijskih vlaganj,

torej brez prenove bloka 4. Tako smo za obe prihodnji leti, za kateri se izdeluje le indikativni plan, upoštevali planirano proizvodnjo 500 GWh in investicije le v nujnem obsegu po 1 mio EUR letno.

Dejstvo je, da z načrtom, kakršnega vam tokrat predstavljam, ne moremo biti zadovoljni. Predvidena so sicer še usklajevanja na HSE in še pred koncem leta tudi planska konferenca skupine. Upam, da bo končni načrt, ki ga bomo v sprejem predložili nadzornemu svetu naše družbe, drugačen.

PLAN DELOVNIH DNI

Mesec	Št. dni	Skupno prostih dni	Proste sobote in nedelje	PROSTI DNEVI								PRAZNIKI			KOLEKTIVNI DOPUST				Skupno Št. delovnih dni s plačanimi prazniki		
				Datumi								Št.	Datumi		Št.	Datumi					
				Sobote				Nedelje													
Januar	31	9	8	5	11	19	26	6	13	20	27	1	1	2					22+1		
Februar	28	9	8	2	9	16	23	3	10	17	24	1	8					19+1			
Marec	31	10	10	2	9	16	23	30	3	10	17	24	31	1	31					21	
April	30	9	8	6	13	20	27	7	14	21	28	2	1	27					21+1		
Maj	31	10	8	4	11	18	25	5	12	19	26	3	1	2	19	1	3	4		21+2	
Junij	30	11	10	1	8	15	22	29	2	9	16	23	30	1	25		1	24		19+1	
Julij	31	9	8	6	13	20	27	7	14	21	28	1	10						22+1		
Avgust	31	10	9	3	10	17	24	31	4	11	18	25	1	15		1	16		21+1		
September	30	9	9	7	14	21	28	1	8	15	22	29							21		
Oktober	31	9	8	5	12	19	26	6	13	20	27	1	31						22+1		
November	30	10	9	2	9	16	23	30	3	10	17	24	1	1						20+1	
December	31	11	9	7	14	21	28	1	8	15	22	29	2	25	26	3	27	30	31		20+2
SKUPAJ	365	116	104									15			6					249+12	

SRESA DANES

mag. *Miran JAMŠEK, Maruša TREVEN*

Od oktobra 2011 pospešeno potekajo usklajevanja koncesijske pogodbe med pristojnimi ministrstvi, družbeniki družbe SRESA d.o.o. ter lokalnimi skupnostmi na območju umeščanja hidroelektrarn na srednji Savi. Naj spomnimo, da je leta 2005 država na podlagi Uredbe o koncesiji za rabo vode za proizvodnjo električne energije na delu vodnega telesa reke Save od Ježice do Suhadola podelila koncesijo za izrabo vodnega potenciala za proizvodnjo električne energije koncesionarju HSE d.o.o. za dobo 50 let. In vse od takrat pa do danes koncesijska pogodba kljub želji koncesionarja še ni bila podpisana.

Na srednjem odseku reke Save je skladno s podeljeno koncesijo načrtovana gradnja verige 10 hidroelektrarn vse od Medvod do Zidanega Mosta. Celotna veriga HE na srednji Savi bi povišala inštalirano moč na pragu celotnega elektroenergetskega sistema za cca. 300 MW. Izgradnja 10 HE pa je postala vprašljiva, saj predlog Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) vključuje širitev tega območja na področju srednjega toka reke Save. Med posebnimi varstvenimi območji naj bi bilo tako vključeno tudi področje od Medvod do Litije. Zaradi navedenega se postavlja pod vprašaj izvedba projekta v celoti, saj ekonomska upravičenost izgradnje petih oziroma celo treh HE namesto predvidene verige ni znana. Pri delni izvedbi projekta izgradnje HE na srednji Savi se pojavi tudi vprašanje o primer-

ŠE NEDOLGO NAZAJ SMO ZELO OPTIMISTIČNO UPALI NA PODPIS KONCESIJSKE POGODBE ZA IZKORIŠČANJE ENERGETSKEGA POTENCIALA SREDNJE SAVE OB OBISKU VLADE RS V ZASAVJU DNE 24.10.2012. ŽAL JE NAŠA ŽELJA OSTALA NEURESNIČENA.

nosti inštaliranih moči in pretokov HE na spodnji Savi. Zaradi navedenega v zadnjih tednih pospešeno potekajo usklajevanja med družbeniki in pristojnim ministrstvom s ciljem dosega konsenza glede obsega vodne pravice.

Vsi smo mnenja, da je potrebno ščititi naravo in njeno biotsko raznovrstnost. Vendar pa nas to ne sme pripeljati v tehnološko zaostalost in energetske odvisnosti od drugih držav. Država se je namreč s številnimi dokumenti zavezala k uravnoteženi diversifikaciji rabe primarnih električnih virov, zanesljivi in kakovostni oskrbi z električno energijo, spodbujanju ekonomske upravičene izrabe obnovljivih virov energije ipd. Prav tako se je na podlagi podnebnega svežnja ukrepov, sprejetega v okviru Evropske Unije, zavezala, da bo povečala rabo obnovljivih virov energije na 25 % končne energije. Od te številke pa smo na žalost še daleč.

Izvedba izgradnje verige hidroelektrarn na srednji Savi tako ne bi samo prispevala k izpolnitvi danih zavez, temveč bi na območju, kjer so predvidene umestitve hidroenergetskih objektov in kjer je socialna slika zelo slaba, pomenila zagon novega investicijskega cikla, ki ga v teh težkih časih še kako potrebujemo.

Vir: Predstavitev izdelkov I.faze na projektu, LOGON, julij 2012: Izdelava 3D računalniških vizualnih predstavitev hidroelektrarn na srednji Savi

DALJINSKO OGREVANJE IZ TE TRBOVLJE

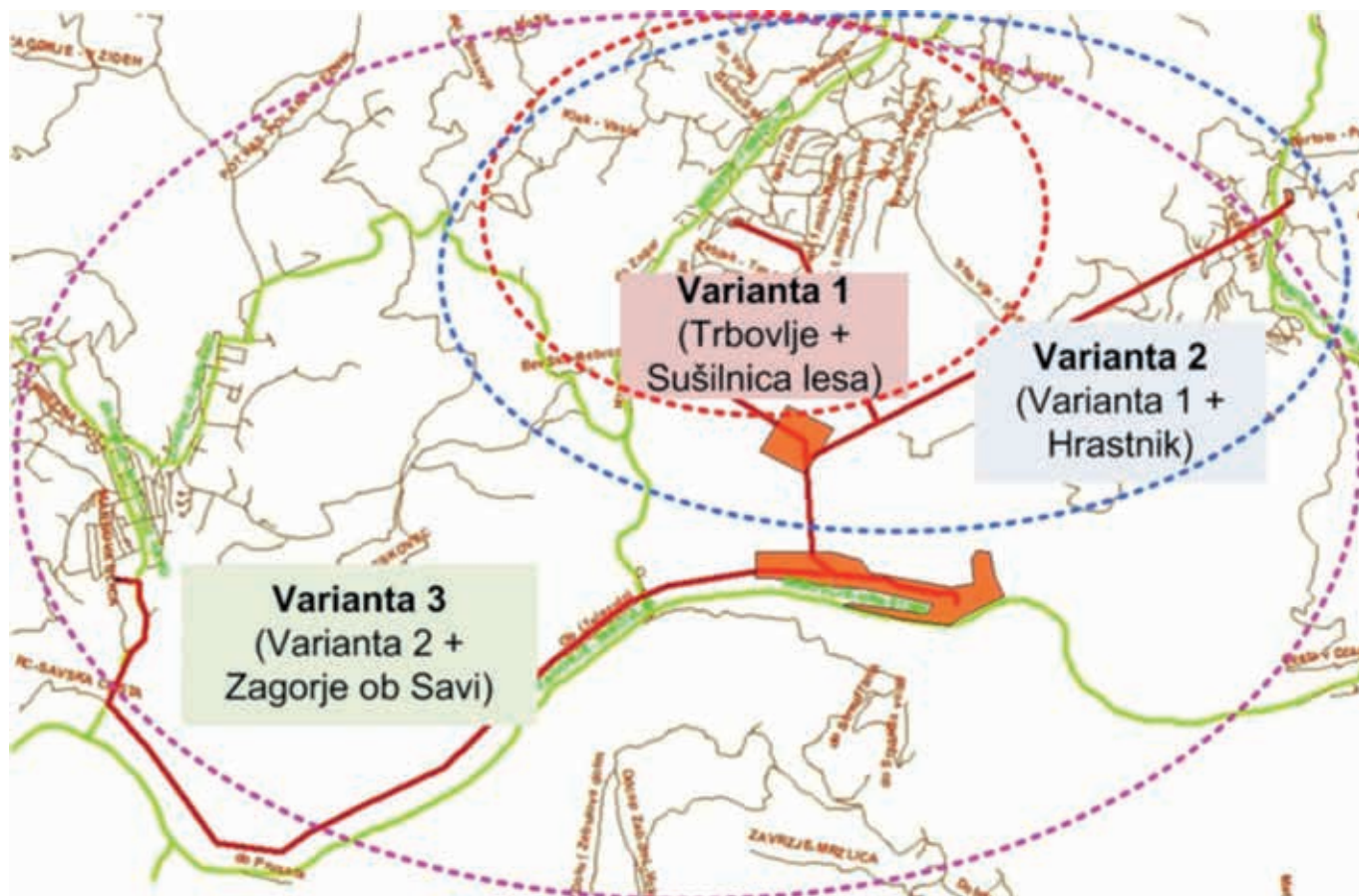
Ervin RENKO

V Sloveniji se predvsem v zimskih mesecih pojavlja prekomerna onesnaženost s trdnimi delci v zunanjem zraku. Ti se izražajo kot vrednosti PM10. Zasavje pri tem ni nobena izjema, vsa tri zasavska mesta so celo med najbolj obremenjenimi glede koncentracij trdnih delcev v zraku. Dnevne izmerjene vrednosti so objavljene na spletni strani ARSO in teletekstu RTV Slovenija. Glede na dejstvo, da industrija in energetika nista več glavna krivca za nastale razmere, je bilo v analizi delcev v zunanjem zraku ugotovljeno, da so glavni vir emisije trdnih delcev iz domačih kurilnih naprav. Verjetno je odveč poudariti ugotovitev, da se v domači oskrbi s toploto povečuje delež gospodinjstev, ki uporabljajo lesno biomaso v različnih oblikah. Ta potem zgori v kurilnih napravah, ki so večkrat še zastarele, predimenzionirane in zato tudi velik vir emisij trdnih delcev, ki se razširjajo v ozračje. Glede na splošno gospodarsko stanje v prihodnosti ni pričakovati izboljšanja razmer. Obenem je bilo ugotovljeno, da je kakovost zraka bistveno boljša v mestih, kjer imajo razvejano mrežo daljinskega ogrevanja stavb. Z ukrepom za izboljšanje zraka v Zasavju je predvidena tudi širitev daljinskega ogrevanja v vseh treh mestnih središčih občin Trbovlje, Hrastnik in Zagorje, kar je predvideno tudi v strateških dokumentih občin, kot je Lokalni ener-

getski koncept, ki opredeljuje racionalno in učinkovito rabo ter proizvodnjo energije. Z namenom, da se daljinska oskrba s toploto zagotovi večjemu deležu prebivalstva, je povsem na mestu izgradnja vročevoda od TET do obstoječih mestnih toplarn. Cilj je vsekakor povečanje števila končnih uporabnikov toplote z daljinskim ogrevanjem ob sočasnem cenovno konkurenčnem sistemu v primerjavi z uporabo lesne biomase v individualnih kuriščih, ki je v tem primeru okolju neprijazna.

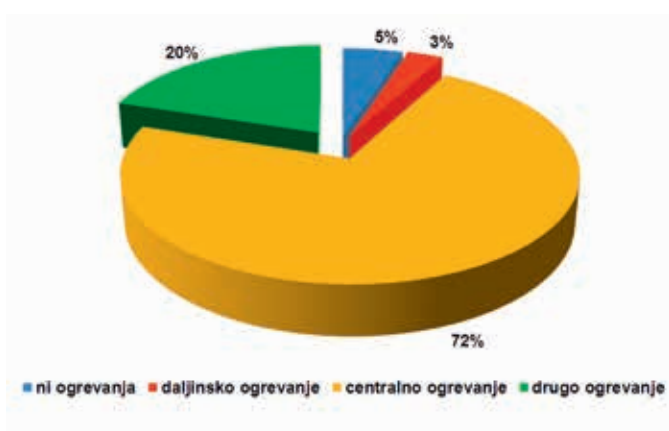
V ta namen je bila v letu 2012 novelirana Predinvesticijska zasnova, ki obdeluje tehnične možnosti oskrbe obstoječih toplarn s toploto iz vira TET. Pri tem bi instalirane proizvodne kapacitete v posameznih toplarnah prevzele vlogo 100 % rezerve za oskrbo s toploto končnih uporabnikov. Za realizacijo projekta je predvidena izgradnja toplotne postaje ustrezne moči v strojnici bloka TET 125 MW. Naprave toplotne postaje bodo preko vročevoda povezane s prenosniki toplote v posameznih mestnih toplarnah in morebitni sušilnici biomase, ki je predvidena v bližini rudniškega jaška Frančiška rov. Ker so v toplarnah Hrastnik in Trbovlje instalirane dokaj nove proizvodne naprave (plinski motorji), ki delujejo v kogeneracijskem načinu, je v vseh režimih obratovanja predvide-

Slika 1: Variante daljinskega ogrevanja iz TET (Vir: študija Energis)

no, da obratujejo v spodnjem pasu urejenega letnega diagrama, s toploto iz vira TET pa pokrivamo potrebe po toplotni moči, ki presega moč kogeneracijskih naprav.

Glede na obstoječi temperaturni režim mestnih vročevodov in zaradi indirektna povezave preko toplotnih izmenjevalcev je za toplotno postajo v TET predviden temperaturni režim 140/85 °C pri najnižji zunanji temperaturi. S paro iz odjema na vmesnem parovodu med srednjetačnim in nizeketačnim delom turbine, ki je že izveden, bo možno vodo v toplotni postaji ogreti do 110 °C, za dogrevanje vode do 140 °C pa je predviden odjem pare iz parovoda, ki povezuje visoketačni del turbine s ponovnim pregrevalnikom. Podrobno bodo vse tehnične karakteristike in optimalne rešitve obdelane v višjih fazah projektne dokumentacije. Predvsem bo potrebno določiti moč toplotne postaje glede na potrebe po distribuciji toplote in izbrano varianto. Dokumentacija, ki je bila izdelana do sedaj, obravnava tri različne variante. Pri tem gre poudariti, da je v relativno kratkem času možno izvesti priklop vročevodne povezave od TET do toplarn Hrastnik in Trbovlje. V omenjenem primeru gre za umestitev in gradnjo vročevodne povezave po obstoječih rudniških rovih z vstopom v Savskem rovu na območju separacije.

Slika2: Način ogrevanja individualnih stavb (Vir: LEK občine Trbovlje)

Da ima ukrep izgradnje daljinskega ogrevanja iz TET poleg lokalne podpore tudi širšo podporo, je razvidno iz Energetskega dovoljenja, ki je bilo pred kratkim izdano s strani pristojnega ministrstva in navaja, da blok 4 po ekološkotehnoški prenovi preide v kogeneracijski način delovanja, kjer poleg proizvodnje električne energije sočasno proizvaja toplotno energijo, s katero se oskrbuje obstoječe toplarne. Jasno pa je, da zapisi na papirju še niso nobeno zagotovilo, zato je potrebna čimprejšnja odločitev in potrditev lastnika o realizaciji tega projekta. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, ki je pripravilo Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju Zasavja, je izgradnjo uvrstilo med prednostni ukrep, upamo lahko le, da se bodo našla tudi finančna sredstva, ki so bila Zasavju že obljubljena.

VELIKI NAPORI ZA DOSEGANJE PLANA

Aleš GERČAR

Zadnji dan remonta, v nedeljo, 2.9., je med preizkusi in prevzemom naprav v obratovanje prišlo do okvare podpih ventilatorja. Pri preizkusu oljnih gorilnikov in zagonu pomožnih kotlovskih naprav je prišlo do mehanske okvare na rotorju enega izmed dveh podpih ventilatorjev. Odletela je rotorska lopatica na rotorju in poškodovala ohišje podpih ventilatorja, zlomil se je ležajni blok in zamenjati smo morali 6 kV motor. Vzdrževalna služba TET je okvaro odpravila v najkrajšem možnem času, tako da smo blok zagnali v ponedeljek, 3.9., z nekajurno zamudo glede na plan. Prve ure po remontu je zaradi zaključnih del zamenjave podpih ventilatorja in 6 kV motorja blok obratoval na tehničnem minimumu. V večernih urah, nekaj po 21. uri prvega dne obratovanja, je prišlo do izpada kotlovskih pogonov zaradi zruška v lijaku kurišča. Izpadli so vsi mlinci s pripadajočimi premogovimi dodelilniki in posledično je bilo potrebno kratkotrajno zmanjšati moč na generatorju na 10 MW. Vse skupaj je trajalo manj kot uro in blok je bil normalno v obratovanju, razpoložljiv in z vključeno sekundarno regulacijo delovne moči.

Po prvem tednu normalnega obratovanja smo od 10.9 do 12.9. izvedli testiranje različnih premogov, ki smo jih med remontom v ta namen pripravili na platoju deponije premoga. V tridnevem obratovanju smo preizkusili štiri različne kombinacije premogov. Vsak dan smo zmanjševali količino premoga iz RTH in ga nadomeščali s premogi iz Bosne. Zadnji dan preizkusa smo na po dveh premogovih mlinih imeli premog iz Kamengrada, Banovičev in lignit Premogovnika Velenje. Med preizkusi smo opravili meritve mlevnosti na premogovih mlinih, vzorčevali smo žlindro iz lijaka kurišča, pepel in nastalo sadro na NRDP. Istočasno smo odvzemali vzorce premoga iz dodelilnikov. Vzorčevanje je potekalo ves čas meritev, vzorce smo analizirali in primerjali z vzorci, ki jih odvezamo pri normalnem obratovanju, ko je trenutno poleg češkega premoga in lignita iz PV večina porabljenega domačega premoga iz RTH. Poleg vzorčevanja smo spremljali predvsem temperature v kurišču kotla, sveže in naknadno pregrete pare na turbino. Spremljali smo dogajanje v kotlu, kjer pa žlindranja v lijaku kurišča in zamašitve sesalnih lin ni bilo. Velik poudarek je bil na spremljanju delovanja NRDP. Ves čas meritev preko račitvev SO₂ iz dimnika ni bilo, prav tako čiščenje dimnih plinov ni bilo oteženo. Prišli smo do zaključka, da je premog iz Banovičev adekvatna zamenjava za češka premoga, ki ju trenutno uporabljamo, in premog iz Kamengrada ustrezná zame-

DO 12.12.2012 SMO PROIZVEDLI 550 GWh ELEKTRIČNE ENERGIJE.

njava domačega premoga iz RTH. V kombinaciji z lignitom iz PV in ob ustreznem dodajanju rjavega premoga iz Kamengrada in Banovičev lahko obstoječi kotel obratuje nemoteno brez RTH premoga.

V tretjem tednu meseca septembra se je pojavila netesnost v kurišču kotla in sicer na koti 24m. Poraba tehnološke vode iz krožnega procesa je bila tako velika, da smo morali blok zaustaviti. Zaustavitev je bila dogovorjena s HSE in smo jo izvedli med vikendom 22. in 23.9. Ugotovljena je bila netesnost, ki je posledica dotrajanosti ocevja kotla. Pri tlačnem preizkusu smo opazili še rahlo puščanje na koti 10m, prav tako v kurišču kotla, ki smo ga morali sanirati. Opravili smo nekaj nujnih del na pomožnih napravah TAG, kotlu in transportnih napravah premoga, kjer smo zamenjali tudi 0,4 kV ploščo na deponiji premoga. Blok je bil po voznem redu normalno zagnan in v ponedeljek, 24.9., v jutranjih urah tudi na polni moči z vklopljeno sekundarno regulacijo delovne moči.

Zadnjo okvaro smo imeli v prvem tednu oktobra, točneje v torek, 2.10., v dopoldanskem času, ko je blok izpadel zaradi električne zaščite. Prišlo je do okvare enega izmed relejev v 6 kV celici stikala, ki napaja sistem vzbujanja generatorja bloka. Blok je izpadel iz mreže, ko je le ta dosegal polno moč. Rele smo zamenjali z rezervnim in ga v popoldanskem času istega dne sinhronizirali na omrežje. Zagon je potekal brez posebnosti, blok pa je do konca prvega oktobrskega tedna stabilno obratoval.

V mesecu novembru je blok obratoval stabilno. V začetku mese-

ca smo blok morali zaustaviti zaradi puščanja visokotlačnega parovoda na turboagregatu. Popravilo prirobnice parovoda je bilo izvedeno skupaj z vzdrževalno ekipo TET in tujimi vzdrževalci iz Poljske. 5.11. smo blok zagnali brez težav, okvara na parovodu je bila uspešno sanirana.

Zaradi deževnega vremena smo imeli znižano moč zaradi težav s transportom premoga, ki je bil moker. Direktne dobave iz RTH je v novembru nekaj manj, zato je transport mokrega premoga precej otežen. Poleg težav z mokrim premogom smo morali znižati obremenitev bloka zaradi okvare na dodelilniku premoga. Prišlo je do snetja pogonske verige, okvaro smo odpravili v dvanajstih urah. Kljub neugodnim vremenskim vplivom visokega vodostaja reke Save je blok obratoval nemoteno. Predvsem je potrebno pohvaliti delavce na izmeni, vključno z dežurnimi gasilci, ki so z izvedenimi ukrepi pravočasno preprečevali zalitje naprav. V drugi polovici novembra smo morali blok zaustaviti zaradi povečane porabe tehnološke vode. Pri pregledu smo odkrili netesnost naknadnega pregrevalnika pare in jo uspešno odpravili. Blok je do zadnje nedelje v novembru tri dni ostal v rezervi zaradi ugodne energetske situacije in nizkih cen električne energije.

Na letnem nivoju smo proizvedli 550 GWh, kar pomeni 91 % realizacije do sredine novembra. Za proizvodnjo smo porabili 4.140.184,49 GJ premoga iz RTH, 1.562.909,65 GJ tujih rjavih premogov in 397.165,06 GJ domačega lignita iz Premogovnika Velenje.

VEČJA KAPACITETA POLNJENJA

Matjaž MACERL

Polnjenje avtocistern je v preteklem obdobju potekalo prepočasi, zato smo izvedli rekonstrukcijo sistema. S tem smo bistveno povečali kapaciteto polnjenja, s čimer se je čas polnjenja zmanjšal približno za polovico. S prestavitvijo sistema za nalaganje pepela v avtocisterne pa smo želeli zagotoviti učinkovitejši in varnejši prehod za vozila na tem območju, predvsem za odvoz sadre in transport kalcitne moke, kakor tudi za ostala vozila.

Omenjena rekonstrukcija je bila končana v začetku novembra. V tem obdobju se je v praksi pokazalo, da smo dosegli učinkovitejše in hitrejše nalaganje pepela in transport sadre, kar posledično privede do zmanjšanja količin za odlaganje na deponiji, to pa obenem pomeni manjše stroške za plačilo ekološke takse.

POLNILNI SISTEM SLUŽI ZA TRANSPORT ELEKTROFILTRSKEGA PEPELA IZ SILOSA PEPELA V AVTOCISTERNE.

DELA V NADKOPU LAKONCA

Dušan ROTAR

Nadkop Lakonca, po domače rov ali predor, je podzemni objekt, ki elektrarno, separacijo RTH in pretovorno postajo za premog, krajše PPP, povezuje z deponijo premoga. Je eden od pomembnejših objektov, ki ga sploh ne vidimo, saj se skriva globoko pod Bukovo goro in je dolg cca. 755 m. V rovu sta montirana dva transportna trakova, transportni trak št. 3 je namenjen transportu premoga na deponijo, transportni trak št. 15 pa z deponije v TET. Nadkop je bil zgrajen v letih 1990-91, skozenj se dnevno transportira večje količine premoga v odvisnosti od RTH-jevskih in ostalih dobav – PPP.

Kot rečeno, je nadkop rov globoko pod površjem, obremenjen z milijoni ton različnih kamenin, ki so različne geološke sestave, nekatere bolj, nekatere manj trdne, nekatere bolj, nekatere manj stabilne.

Na odseku rova 85 m od zgornjega vstopnega portala v dolžini cca. 30 m se pojavlja kamenina, ki očitno ni dovolj stabilna oziroma trdna. Zemeljski pritiski se prenašajo na temeljno ploščo dna nadkopa, ki jo dviguje, istočasno pa pod obremenitvijo tlakov plošča popušča in se deformira. Deformacija in dvig plošče posledično vplivata na konstrukcijo jeklenih transportnih trakov in s tem varno in zanesljivo obratovanje. Nastale deformacije na jekleni konstrukciji transportnih trakov, tako višinsko kot smerno, so prišle do te mere, da je bilo nujno na tem odseku izvesti sanacijo temeljnih tal ter izvesti izravnavo jeklene konstrukcije.

Priložnost za izvedbo omenjenih del se nam je ponudila v dneh od 2.11. do 4.11.2012 med podaljšanimi novembrskimi prazniki, ko blok P-2 ni obratoval in ni bilo potrebe po premogu vedno lačnega in požrešnega kotla OP380 b.

Intervencijska vzdrževalna dela so izvedli delavci firme RSH d.o.o. iz Hrastnika, ki so ročno, z odkopnimi kladivi, delno porušili in odstranili neravna, poškodovana temeljna tla ter smerno in višinsko izravnali jekleno konstrukcijo transportnih trakov. Delo je potekalo tekoče in brez zapletov, trakova sta bila v dogovorjenem roku pripravljena za obratovanje.

Izvedena sanacija je le začasna rešitev, premiki zemljin in pritiski so še vedno tu, še vedno počasi in vztrajno delajo svoje in hoče-jo uničiti naša – človeška dela. V letu, ki prihaja, je načrtovana izdelava projekta sanacije, med remontom pa izvedba.

V MESECU SEPTEMBRU JE BIL V PODJETJU SPREJET PRAVILNIK O UPORABI OPREME IN STORITEV INFORMACIJSKEGA SISTEMA TET, ČIGAR PETO POGlavJE GOVORI O UPORABI ELEKTRONSKE POŠTE.

@TET.SI

Matjaž PAUŠER

V mesecu septembru je bil v podjetju sprejet Pravilnik o uporabi opreme in storitev informacijskega sistema TET, čigar peto poglavje govori o uporabi elektronske pošte.

Virtualni svet je dodobra spremenil naše vsakdanje življenje. Sodobni komunikacijski kanali nam tako ponujajo nešteto možnosti. In ena izmed teh je zagotovo elektronska pošta. Pošta, s pomočjo katere lahko v trenutku prenesemo sporočilo, datoteke ali fotografije do oddaljenega naslovnika, in sicer tako sporočila poslovne kot osebne narave. In ker ima večina izmed nas službeni e-poštni predal, se nemalokrat poslužujemo slednjega tudi za prejemanje osebne e-pošte. Res je, da pravilnik govori tudi o tem, da je uporaba službene elektronske pošte dovoljena izjemoma tudi v osebne namene, če je v skladu s pravilnikom. In prav na to temo smo v dneh po objavi pravilnika na intranetnih straneh dobili nemalo vprašanj uporabnikov, nekaj pa je bilo tudi negodovanja. A veliko lažje kot razmišljati, kaj pomeni izjemoma dovoljena uporaba v osebne namene, je preprosto to, da si ustvarimo svoj osebni e-poštni predal, kamor bomo preusmerili našo osebno e-pošto. Kaj je osebna e-pošta, se bo mogoče kdo vprašal v tem trenutku. Najhitrejša razlaga je ta, da je to vsa e-pošta, ki ni povezana s poslovnim procesom. In ker smo to preprosto razčistili, je sedaj na nas, da naredimo naslednje korake, ki so potrebni, da svoj službeni e-poštni predal razbremenimo. Osnova je torej osebni e-poštni predal. Marsikdo ga ima in mu to ne bo predstavljalo večje težave. Če pa svojega e-poštnega predala še nimamo, si ga moramo ustvariti. Danes je ponudnikov, ki nam omogočajo brezplačen e-poštni predal, veliko, sama izbira pa je prepuščena uporabniku. Tu največkrat prevladajo tehnične karakteristike, jeziček na tehtnici pa običajno prevesi količina prostega prostora, ki nam ga nameni posa-

mezni ponudnik. Tako veliko ljudi danes uporablja Gmail ali Hotmail ali rešitve podobnih ponudnikov. Po izbiri ponudnika si moramo e-poštni predal ustvariti. Danes tudi to ni več problem, saj so programski vmesniki večinoma prevedeni v slovenski jezik, tako da ni težav z razumevanjem. Od tu naprej nas loči le še nekaj klikov in vnesenih podatkov do lastnega e-poštnega predala. Tu pa se začne težji del, saj moramo vso osebno e-pošto preusmeriti iz službenega e-poštnega predala sem. Je pa način, kako to storiti, prepuščen vsakemu uporabniku posebej. Verjetno je najlažje preusmeriti razna obvestila in ponudbe, ki jih pošiljajo spletne trgovine, turistične agencije in ostali ponudniki. Tu jim preprosto sporočimo naš nov e-poštni naslov, na katerega želimo prejemati njihova obvestila, in v večini primerov bo to zadostovalo. Kaj pa e-pošta, ki nam jo pošiljajo naši znanci, prijatelji, sorodniki? Kako njim sporočiti, kam sedaj z njo? Verjetno najpreprosteje s prijaznim sporočilom, kjer jim pojasnimo, kam naj od sedaj naprej pošiljajo svojo e-pošto. Tudi sam sem bil leta nazaj deležen takšnega, ko sem prijateljici poslal smešno e-pošto na njen službeni e-poštni predal.

Ej, hvala za mail, res lušten, ampak te prosim, da mi v bodoče to pošiljaš na moj privat mail zaradi varnostne politike v podjetju.

In tako nam ostane še zadnje, kar bi radi prestavili, in to je neželjena e-pošta. Torej vsa sporočila, ki nam jih dnevno pošiljajo neznani "prijatelji" in nam ponujajo dobre službe in bajne zasluge. Ne, tega se pa ne da rešiti in prestaviti. Je pa od vas odvisno, koliko teh smeti si boste nabrali v vaš nov osebni e-poštni predal. Torej, če povzamemo, ustvarili smo nov e-poštni predal, vanj preusmerili vso osebno e-pošto in naš nov e-poštni naslov ne vpisujemo prav vsepovsod, da si ne nakoplujemo e-slame. Pa ne se bati, spam-erji vas bodo zagotovo našli. Tisti pa, ki si niste najbolj na »ti« z osebnim računalnikom in sodobnimi tehnologijami, imate kakšne zadržke ali vprašanja na to temo, pa se lahko obrnete na nas. Z veseljem vam bomo pomagali.

POMEN NOTRANJE PRESOJE

dr. Slavko PLAZAR, Stane PODBREGAR

Za vzdrževanje in razvoj sistema vodenja, ki v družbi TET predstavlja integracijo sistema vodenja kakovosti, sistema ravnanja z okoljem in sistema varnosti in zdravja pri delu v enoten sistem vodenja, je velikega pomena uspešno in učinkovito izvedena notranja presoja.

Osnovni namen notranje presoje je, da se pridobi povratna informacija o tem, v kakšni meri sistem vodenja ustreza planiranim zahtevam, ki izhajajo iz zahtev standardov oziroma sistemskih postopkov, s katerimi so procesi opisani in dokumentirani. Pri tem pa je pomembno, da so presojevalci, ki izvajajo presojo, odgovorni za ugotavljanje skladnosti oziroma neskladnosti, skrbniki procesov in vodstvo družbe pa so odgovorni, da na osnovi podanih ugotovitev določijo in sprožijo ustrezne korektivne ukrepe.

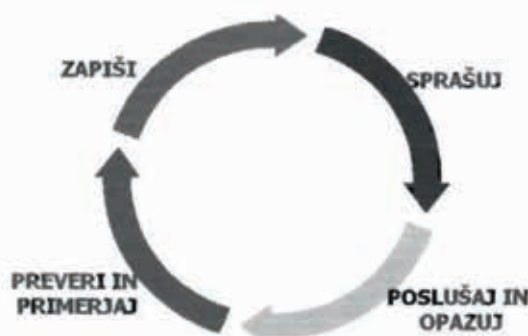
Glede na definicijo, ki izhaja iz standarda kakovosti, je presoja opredeljena kot: **»Sistematičen, neodvisen in dokumentiran proces pridobivanja dokazov in njihovega objektivnega vrednotenja, da bi določili obseg, v katerem so izpolnjeni dogovorjeni kriteriji presoje«.**

DOLOČITEV CILJEV NOTRANJE PRESOJE:

Notranje presoje so običajno načrtovane z naslednjimi cilji:

- ugotavljanje skladnosti z zahtevami standada ISO 9001, ISO 14001 in BS OHSAS 18001,
- ugotavljanje učinkovitosti izvajanja posameznih dokumentiranih postopkov, pravil, navodil in dogovorjenih zahtev,
- ugotavljanje priložnosti za izboljšanje,
- ugotavljanje izpolnjevanja zakonskih in drugih zahtev.

Pomembni za doseganje omenjenih ciljev presoje so presojevalci – njihova usposobljenost, odgovornosti in pripravljenost za presojo. Presojevalci morajo biti neodvisni od osebja, neposredno odgovornega za delo, ki se presoja, ter odgovorni za uspešno in učinkovito izvedbo presoje.

Izvajanje presoje

V času od 2.11.2012 do 10.12.2012 se v družbi TET izvaja notranja presoja po posameznih procesih oziroma organizacijskih enotah skladno s strani direktorja potrjenim planom notranje presoje za leto 2012. Po zaključeni notranji presoji vsak vodja presoje pripravi skupaj s presojevalno ekipo poročilo o presoji, na osnovi katerega bo izdelana analiza vseh ugotovitev. Na osnovi podanih ugotovitev bo s strani predstavnika vodstva za sistem vodenja pripravljena Tabela ukrepov, ki bo obravnavana na vodstvenem pregledu, ki predstavlja pomembno potrditev, da se sistem vodenja v družbi izvaja, vzdržuje in stalno izboljšuje.

NOVA POKOJNINSKA ZAKONODAJA

Maruša TREVEN

Državni zbor RS je 4. decembra 2012 sprejel novi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2), ki bo pričel veljati 1.1.2013. Hitre spremembe razvoja družbe namreč pogojujejo nenehno potrebo po prilagoditvi sistemov socialnega zavarovanja. Cilj Vlade RS je bil priprava modernizacije, ki bo hkrati zagotavljala dostojnost pokojnin iz javnega pokojninskega sistema in finančno vzdržnost pokojninskega sistema. Nova pokojninska zakonodaja tako predvideva prilagajanje obstoječega pokojninskega sistema demografskim in gospodarskim okoliščinam ter zagotavlja njegovo dolgoročno javnofinančno vzdržnost ter dostojne pokojnine sedanjim in prihodnjim generacijam upokojujencev.

KLJUČNE REŠITVE, KI JIH PRINAŠA ZAKON:

- **varstvo pričakovanih pravic**

Pomembno je poudariti, da se bodo vsi zavarovanci, ki so še v času veljavnosti ZPIZ-1 izpolnjevali pogoje za upokojitev (vključno z dodano dobo in možnostmi znižanja zakonsko določene upokojitvene starosti, ki so določene v ZPIZ-1), lahko upokojili po določbah ZPIZ-1 tudi po uveljavitvi novega zakona in to ne le v letu 2013, temveč kadarkoli se bodo odločili zapustiti trg dela in se upokojiti. Pogoji za te zavarovance bodo veljali v celoti po ZPIZ-1 in bodo vključevali tudi osnovo za odmero pokojnine, ki bo v tem primeru znašala 18 za zavarovanca najugodnejših let in ne 24 let, kot je po vmesnem prehodnem obdobju predvideno po novem zakonu.

- **starostna pokojnina**

Za tiste, ki so tik pred upokojitvijo, so v novem zakonu predvidena postopna prehodna obdobja, na račun katerih se bodo minimalni pogoji za pridobitev pravice do starostne pokojnine dvigovali postopoma.

Skladno z ZPIZ-2 bodo pogoji za pridobitev starostne pokojnine izenačeni za moške in ženske. Upokojitvena starost bo tako za oba spola dvignjena na 65 let, pravico do starostne pokojnine pa bodo posamezniki pridobili, če bodo dopolnili najmanj 15 let zavarovalne dobe. ZPIZ-2 za starostno upokojitev predvideva prehodna obdobja, med katerimi se nekatera iztečejo v letu 2020. Upokojitveno starost za pridobitev starostne pokojnine bo mogoče zniževati na račun otrok, obveznega služenja vojaškega roka ter zaradi vključitve v zavarovanje pred 18. letom starosti.

- **predčasna upokojitev**

ZPIZ-2 predvideva tudi predčasno upokojitev pred dopolnjenim starostnim pogojem 65 let. Zavarovanec oz. zavarovanka bosta tako lahko pridobila pravico do predčasne pokojnine pri starosti 60 let, če bosta dopolnila najmanj 40 let pokojninske dobe. Vendar pa je potrebno opozoriti, da bo zaradi prenovljenega sistema malusov, ki bodo trajni, predčasen odhod v pokoj vplival na višino pokojnine. Za vsak mesec razlike do izpolnitve pogojev za starostno upokojitev, se bo pokojnina, odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo, znižala za 0,3 %.

- **usklajevanje pokojnin – 60 % od rasti povprečne bruto plače in 40 % povprečne rasti življenjskih stroškov**

Letna uskladitev pokojnin se opravi ob izplačilu pokojnin za mesec februar tekočega leta.

- **dokup pokojninske dobe**

ZPIZ-2 zavarovancem ali uživalcem pokojnine za izpolnitev pogojev ali za ugodnejšo odmero pokojnine dopušča možnost dokupa zavarovalne dobe za obdobja, ki niso všteta v pokojninsko dobo. Za priznanje določene dobe bodo torej zavarovanci imeli možnost plačati prispevke za vsa obdobja, ko le ti niso bili plačani (obdobje študija, brezposelnosti ipd.) in sicer skupno največ pet let zavarovalne dobe.

- **informativni individualni računi**

Cilj uvedbe teh računov je zagotoviti dodatno preglednost celotnega pokojninskega sistema in tako povečati zaupanje zavarovancev v sistem. Vsak zavarovanec bo lahko z nekaj kliki pridobil informacije in kontrolo nad tem, ali mu je delodajalec dejansko plačal prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

- **obračunsko obdobje za odmero pokojnine se zviša na 24 let**

Za izračun pokojninske osnove starostne in predčasne pokojnine se bo po novem zakonu upoštevalo obdobje najugodnejših zaporednih 24 let zavarovanja od 1.1.1970 dalje.

Temeljni cilji predlagane reforme so: finančna vzdržnost pokojninskega sistema, dostojnost pokojnin, preglednost pokojninskega sistema z uvedbo informativnih osebnih računov, vzpostavitev načela odvisnosti med vplačili in izplačili, ohranitev medgeneracijske solidarnosti ter povečanje deleža aktivnih zavarovancev.

- **večja fleksibilnost in odprtost sistema delne upokojitve**

Delna upokojitev bo omogočena vsem in ne le osebam, ki imajo sklenjeno delovno razmerje, kar pomeni, da bo delna upokojitev mogoča tudi za druge kategorije zavarovancev (samozaposleni, kmetje itd.), delovni čas bo še bolj prilagodljiv (vendar najmanj 4 ure dnevno), zavarovanci pa bodo poleg dela plače prejeli tudi delno pokojnino v odstotku, ustreznem skrajšanju polnega delovnega časa, do dopolnitve starosti 65 let, povečane za 5 %. Delna pokojnina bo tako namenjena stimuliranju podaljševanja delovne aktivnosti in kasnejšega upokojevanja zavarovancev.

- **dodatno zavarovanje za zagotovitev dodatnega dohodka**

Dodatno zavarovanje predstavlja zbiranje sredstev na osebnih računih članov te oblike z namenom, da se posameznikom v času uživanja pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja zagotovi dodaten dohodek.

REFORMA TRGA DELA

Potem ko je socialnim partnerjem večinoma uspelo uskladiti pokojninsko reformo, se bodo lahko zdaj osredotočili na reformo trga dela. Spremembe bodo potekale v smeri dograjevanja varne prožnosti z ustrežnejšim zagotavljanjem varstva pravic delavcev, nižjih administrativnih, časovnih in stroškovnih obremenitev podjetij, učinkovitejšega izvajanja nadzora nad kršitvami in sodnega varstva, uskladitve in konsistentnosti z domačimi in

mednarodnimi predpisi, v okviru celovite reforme trga dela pa bodo prispevale predvsem k zmanjšanju segmentacije na trgu dela.

S predlagano reformo se stremi:

- k zmanjšanju dualizma na trgu dela (posledica razlik v položaju delavcev, zaposlenih za določen čas in delavcev, zaposlenih za nedoločen čas) z vpeljavo koncepta enotne pogodbe za nedoločen čas. Enotna pogodba za nedoločen čas je razdeljena v tri različna obdobja, ki si sledijo s trajanjem zaposlitve pri delodajalcu. Vsako obdobje ima svoja pravila glede dolžin, odpovednih rokov ter odpovednih razlogov;
- k zagotavljanju večje prožnosti na trgu dela (potrebno je omogočiti lažji vstop na trg dela in lažje ostajanje v zaposlitvi);
- k znižanju administrativnih in časovnih obremenitev podjetij s poenostavitvijo postopkov (sklepanje in odpovedi pogodb o zaposlitvi, prijave prostega delovnega mesta ipd.);
- k povečevanju fleksibilnosti pri delodajalcih;
- k povečevanju učinkovitosti delovnopравниh varstva (zagotavljanje učinkovitejšega uveljavljanja odškodninske odgovornosti ter odgovornosti za terjatve delavcev v primerih zlorab prenosa podjetja ali njegovega dela, zagotavljanje učinkovitejšega izvajanja inšpekcijskega nadzora, sodnega varstva in sankcioniranja kršitev, zagotavljanje ustrezne varnosti posameznikom, ki so izgubili zaposlitev in iščejo novo ipd.);
- k zmanjševanju dela na črno;
- k zagotavljanju konsistentnosti z rešitvami v mednarodnih in nacionalnih predpisih.

ANALIZA PREMOGA

Polona PERME

Že v osnovni šoli so nas učili, kaj premog je, kako je nastal, pa o Panonskem morju smo morali znati kaj povedati. Pozneje smo nastanek premoga povezali še z dinozavri, Deželo preteklosti v risankah, ki jih gledajo naši otroci.

Sploh pa je bil v Zasavju premog del našega življenja. Doma smo kurili z njim peči, štedilnike in zagotovo je bil kakšen sorodnik ali znanec pri knapih. Največja usluga pa je bila priskrbeti premog znanцу iz drugih delov Slovenije.

Na drugačen način je naš vsakdan še vedno povezan prav z njim, premogom torej. Z merjenjem njegovih sestavin v kemijskem laboratoriju TET.

PREVZEM PREMOGA RTH ZA TE TRBOVLJE

V preteklih letih se je Termoelektrarna Trbovlje v glavnem oskrbovala s premogom iz rudnika Trbovlje, deloma iz rudnika Hrastnik in nekaj malega iz rudnika Zagorje. Dobava premoga je potekala redno, neposredno iz separacije oziroma drobilnice premoga v TET. Transport premoga je potekal z vagoni po železnici, kasneje pa je bil uveden sistem transportnih trakov.

Za kurjenje kotla bloka 4 TET uporablja pretežno premog iz rudnika rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik. Za celotno območje Zasavja velja, da ima en sam sloj premoga, po katerem vzdolžno potekajo številne tanke jalovinaste plasti. Za ta premog velja, da je oligocenske starosti. Premogov sloj se deli na krovinski in talinski del. Krovinska plast je kvalitetnejša od talinske. Za območje Trbovelj velja, da je krovinska plast v glavnem že izčrpana ter se sedaj večinoma odkopava talinski del. Na trboveljsko separacijo se transportira rovní premog, za katerega velja, da je mešanica premoga različnih kvalitet in jalovinskih primesi s področja Trbovlje-Hrastnik.

Transport dobavljenega premoga iz separacije v TET poteka preko sistema transportnih trakov. V času obratovanja se glavnina premoga transportira direktno v porabo. V primeru, da je dobava premoga večja od porabe premoga, ali kadar ni potrebe po direktnem transportu premoga v porabo, se le ta transportira na deponijo Lakonca.

Prevzemno mesto premoga za TET sta tehtnici številka 1 in 2 na transportnem traku T20. Dnevno dobavo premoga predstavlja količina premoga, ki je bila dobavljena od 0.00 do 24.00 h istega dne preko transportnega traku T20. Obračunska količina premoga je aritmetična sredina vredno-

sti obeh tehtnic. Možna sta dva načina odvzema vzorcev, in sicer z avtomatskim vzorčevalnikom premoga firme Siebtechnik ali vzorčevalnim okvirjem z zaustavitvijo transportnega traku.

Končna količina vzorca, odvzetega z avtomatskim vzorčevalnikom Siebtechnik, znaša 20 kg (dve posodi s po deset kilogrami vzorca premoga). Obdelava vzorca se nadaljuje tako, da se vzorca iz obeh posod združita in se ju zmelje v kladvastem mlinu pri granulaciji mletja pod 8 mm. Zmleti vzorec se strese na suh, štirioglat pladenj, kjer se temeljito premeša in razprostere po celotni površini pladnja. Vzorec se z ročno lopatico strese v tri posode volumna približno 1,5 l. Tako dobimo približno 1,5 kg vzorca premoga.

Prvi vzorec je za analizo premoga v laboratoriju TET, drugi je za analizo premoga v laboratoriju RTCZ (bivši laboratorij RTH). Tretji vzorec pa se uporabi v primeru, ko se dobljena kurilnost premoga v laboratoriju TET in RTCZ razlikuje za več kot 0,42 MJ/kg (dogovor TET in RTH).

Dnevnemu vzorcu premoga se v laboratoriju določijo naslednji parametri: celotna vlaga, vsebnost pepela in gorljivih snovi ter kurilna vrednost. Toplota dnevnega vzorca se izračuna iz tonaže le tega in njegove kurilne vrednosti.

ŽELJNA ZNANJA IN IZZIVOV

Bojana PIRKOVIČ ZAJC

Mojca, včasih se podpišeš tudi Mojca. Zakaj? Ja, res je. Dodaten C je posledica enega izmed mojih hobijev, numerologije. Črke spreminjam v številke in iščem usklajenost z vodilnim številom rojstnega datuma.

Igra števil mi je že od nekdaj všeč, pa naj bo to v matematiki, fiziki ali astrologiji. Upoštevanje kombinacije vesolja in valovanja zvoka ter ustvarjanje besed, ki prinesejo harmonizacijo v posameznikovo življenje, mi je vedno v veselje. In kadar nekaj počneš res z veseljem, naj raje uporabim besedo s srcem, in ne zato, ker moraš, ker to nekdo zahteva od tebe, je rezultat vedno nadpovprečen.

Da dobim celotno sliko pravih števil in črk, pa mi pomaga astrološka karta in položaj planetov v času rojstva. Branje astroloških kart, preučevanje gibanja nebesnih teles, preučevanje vpliva bližine določenih planetov na dogajanja na naši Zemlji ... Ko enkrat padeš v to dimenzijo, v vrtinec prave energije, takrat se šele zavedaš, kako zelo majhen si, kakšna mini pikica na modrem planetu, ki nas gostoljubno prenaša, kljub temu, da mu iz dneva v dan povzročamo nove in nove rane. Ja, takrat se zaveš, da te že majhen vesoljni piš lahko v trenutku izbriše iz naše Rimske ceste in tako prideš do spoznanja, kaj je pomembno in kaj sploh ne. Ostaja le energija, materialne zadeve pa izginejo ... Kaj pa si v življenju postaviš na prvo mesto in kaj je tvoje vodilo, pa si izbereš sam. Če deluješ v skladu z zakoni energije, si umirjen, lahko trezno razmišljaš in si v pomoč drugim, v nasprotnem primeru pa si nemirna duša, ujeta v sobi s polno strahovi, ki ti ne dovolijo mirnega spanja, ki ti v tvojo zavest kar naprej spuščajo signa-

le alarma: pazi, nevarno, to ti bo škodilo, tisti, ki ne razmišlja tako kot jaz, je sigurno proti meni itd ... Na nas samih pa je, da si izberemo pot, po kateri gremo.

V TET si odgovorna za varnost in zdravje pri delu. Cilj družbe je nič poškodb pri delu. Kako to doseči?

V TET se moje delo vrti okrog varnosti, zdravja in preventive, kar so zelo težko merljive količine, če jih spremljamo v kilogramih ali metrih. Z nasprotnega zornega kota pa je to široko in zanimivo področje, kjer se vsak dan srečuješ z nečim novim, kjer si prisiljen uporabljati možganske celice in iskati vedno nove rešitve – možnosti je neskončno. Sam cilj naše gospodarske družbe, nič poškodb pri delu, je zastavljen zelo ambiciozno in ni nedosegljiv. Zavedati pa se je potrebno, da bo lahko dosežen le s spremenjenim načinom razmišljanja, ukrepanja in trdega dela nas vseh in da ni odvisen le od enega samega človeka. V tem trenutku torej ta cilj predstavlja velik izziv in je realno uresničljiv, zahteva pa disciplino, vztrajnost, odgovornost in veliko izobraževanja ter pripravljenost sodelovanja nas vseh. Dokler pa ne osvojimo niti logike uporabe čelad in delovne obutve, je pa ta cilj še zelo odmaknjen. Najpomembnejši pa je zgled vodij.

Če želimo zastavljen cilj hitro doseči, imamo na voljo politiko kaznovanja. Ta deluje najhitreje. In najhitreje privede do rezultatov! Meni ljubša je sicer metoda pozitivnega spodbujanja, iskanje posameznikov, ki znajo razmišljati in vedo, da so preventivni ukrepi, varnostna navodila in uporaba osebne varovalne opreme namenjeni njim samim in ne zgolj izpolnjevanju predpisanih zahtev na papirju. Z veseljem opažam, da je takih

sodelavcev čedalje več. Moje mišljenje je, da bi te posameznike morali nagraditi in tako bi se pravilno obnašanje začelo širiti kot nalezljiv smeh, kot epidemija smeha, pred katero nihče varen. In to je ključ do uspeha.

Sedaj lahko rečem, da si bivša predsednica Sveta delavcev TET. Članom Sveta delavcev bo konec decembra letos potekel mandat in nisi ponovno kandidirala. Zakaj?

Tistim, ki me poznajo, ni potrebno pisati odgovora, ker ga poznajo. Tistim pa, ki me doslej še niso uspeli spoznati, pa odgovore kar ponudijo – po navadi taki, ki sami ugibajo. Vsakomur, ki me je vprašal, zakaj nisem kandidirala, sem tudi odgovorila; nekateri pa so morali določene stvari preizkusiti na lastni koži, da so verjeli mojim besedam. V glavnem: tako sem se odločila že na začetku letošnjega leta in svojih lastnih odločitev se držim ne glede na razne vplive in drugačna mnenja iz okolja. V življenju vedno pride čas, ko moraš za seboj pustiti nekaj starega, da narediš prostor novemu in tako spet napreduješ. To je vsa moja filozofija. Staro je sicer res varno, ker že vse poznaš in obvladaš, vendar to zame pomeni stagnacijo in dolgčas.

V iztekajočem se mandatu si bila edina članica. Vsi ostali so bili moški. Je bila to prednost ali slabost?

Definitivno je to prednost. Vendar to še ne pomeni, da je bilo zato enostavno odigrati vlogo predsednice Sveta delavcev.

Sploh ne, če jemlješ funkcijo resno in ne le kot titulo, s katero se lahko ponašaš. Je pa res, da je zelo pomembna tudi ekipa, s katero delaš. Če so ljudje motivirani in zainteresirani za delo, je to kot pesmica in se lahko tudi marsikaj doseže. Delo sveta dobi tako svojo pravo vsebino. V nasprotnem primeru pa se lahko trudiš in trudiš in še bolj trudiš, pa ni napredka. Tako kot je pri vsakem drugem delu. V TET pa med zaposlenimi že kar predolgo vlada nekakšno brezvoljno stanje. Glede na situacijo to ni prav nič čudnega, saj že skoraj deset let poslušamo le obljube o razvoju in zbiramo razne papirje ter študije, obratujemo pa s čedalje starejšimi napravami, ki so dotrajane in potrebujejo čedalje več vzdrževanja, lastnik pa od nas pričakuje, da bodo rezultati vsako leto boljši.

Ta matematika se ne izide.

Svet delavcev TET te je imenoval v nadzorni svet družbe in bila si tudi predsednica Skupnega sveta delavcev HSE in članica Nadzornega sveta HSE. Vse naštete funkcije so zelo odgovorne in omogočajo tudi vpogled v poslovanje. Ali meniš, da smo TETovci slišani v HSE?

Zanimive in poučne izkušnje izhajajo iz časa, ko sem bila s strani Skupnega sveta delavcev Skupine HSE (SSD) predlagana in s strani Sveta delavcev HSE imenovana za predstavnico zaposlenih v NS HSE. Na svoji prvi seji sva oba predstavnika zaposlenih doživela ognjeni krst, saj so predstavniki lastnika kar takoj predlagali zamenjavo generalnega direktorja. Mučno, neplanirano, brez časa za dober premislek, brez možnosti posvetovanja. Ampak kot pravi Kelly v svoji pesmi: »What doesn't kill you, makes you stronger!« In to še kako drži. Na zadeve, ki so se odvijale v našem glavnem mestu, te ne pri-

pravi nobena šola in nobena diploma. Sčasoma pridobiš malo bolj trdo kožo, naučiš se predelati polmetrsko kopicico papirja v nekaj dneh, poiščeš sogovornike, ki ti določene zadeve znajo razložiti v laičnem jeziku, skratka naučiš se plavati.

Veliko dodane vrednosti pa sem pridobila z delom v SSD. Dobra praksa in dejanske izkušnje, ki so jih pripravljene deliti tisti, ki te funkcije opravljajo profesionalno in že kar nekaj let, so neprecenljive vrednosti. V SSD so trije predstavniki SD PV, po dva predstavnika SD HSE, SD DEM, SD SENG, SD TEŠ, SD TET ter po en predstavnik HSE-I in HTZ. Če se reče, da je seja kratka, to pomeni, da traja tri ure ..., izobraževanje pomeni dva dni skupnega timskega dela in preverjanja znanja ter pridobitev certifikata osnovnih znanj, ki jih mora obvladati vsak član sveta delavcev. Predsednik SSD usklajuje delovanje članov, se dogovarja z vodstvom, komunicira s člani NS, skrbi za vsebino, pravilnost in urejenost dokumentacije (zapisniki, poročila, priprava na seje, priprava sklepov), opozarja na realizacijo določb poslovnika, dogovora in etičnega kodeksa, ... in nena zadnje uživa spoštovanje sočlanov, kar je pri nas že skoraj povsem pozabljena vrednota.

Če tako primerjam vpliv našega sveta in SSD na samo poslovanje družbe TET oziroma HSE, se že od daleč opazi, da ima

SSD veliko večji vpliv na HSE kot SD TET na TET. Zakaj? V SSD se vsi člani zavedajo svojih odgovornosti in dolžnosti ter spoštujejo pravila igre in po njih tudi aktivno igrajo to zahtevno igro, zato jih resno obravnavajo tako vodstvo kot člani NS, v SD TET pa so šele v zadnjih letih vsi člani spoznali, kako odgovorna je naloga sveta in kakšne neprijetne posledice ima lahko za vse zaposlene nezadostno proaktivno delovanje oziroma nezainteresiranost članov sveta.

Vpliv sveta na poslovanje je lahko velik, prav tako je lahko velika slišnost pri naši »mami«. Vendar le pod pogojem, da znamo nastopati vsi skupaj, da znamo povedati in braniti oziroma argumentirati skupne cilje, brez posebnih izvedb, ki nam takoj znižajo rating. Komunikacija, etika, vrednote – na vseh teh področjih je potrebno še veliko narediti, če želimo ohraniti glave nad vodo. Vse to smo gotovo sposobni storiti,

tudi informiranost s strani našega vodstva vseskozi obstaja in če poiščemo še dodatno voljo in znanje, je edina naša resna težava čas – tega nam pa zmanjkuje.

Prav zato je potrebno ustaviti še dodatno zgubljanje časa zaradi nezadostne DVOSMERNE komunikacije v stilu: v TET trdimo IMAMO, IMAMO, IMAMO, s strani »mame« pa dobimo odgovor ŠE NI DOBRO, POPRAVITE, DOPOLNITE. Sploh se ne slišimo in ne razumemo, kot da govorimo dva različna jezika.

Mojca, tvoje delo pa se ne konča z odhodom iz službe. Močno si vpeta tudi v delo krajevne skupnosti in občine. Kako?

Kar se tiče vpetosti v lokalno samoupravo je to povsem drugačna zgodba, kot je služba. Predvsem zelo prijetna! Dve leti sem predsednica KS Zasavje. Delam z ljudmi, med katerimi še vedno velja, da je delo vrednota, da dana obljuba tudi nekaj velja, da ni treba trikrat preverjati izvedbe. Odlični so, vsi – od prvega do zadnjega, potrudijo se, pomagajo in ne sprašujejo, kaj bodo imeli od tega. Pa to ne le člani Sveta KS, ampak tudi zainteresirani krajanji sami. To je danes prava redkost in zato mi je res v veselje delati s temi ljudmi in za ljudi. Vsakdo nekaj prispeva, da nam je v KS lepše, boljše, da smo se spet začeli družiti, pogovarjati, da zopet poznamo sosede, pa na tem mestu sploh ne govorim o financah, ampak o času, idejah, svojem delu, organizaciji. Danes mi ni žal, da sem se odločila za to pot. Odločitev je bila prava. Res je, da se v KS srečujemo z veliko težavami na naši poti do ciljev, ki smo si jih zastavili, ampak to nas ne ustavi. Dobro sodelujemo z županom in zaposlenimi na občini. Ukvarjamo se z veliko zadevami, v prihodnje nas čaka še veliko dela, idej imamo ogromno, volje za delo pa tudi in dokler se pri reševanju nalog v KS zabavamo, nas ne more nič ustaviti.

Na koncu, vendar ne nazadnje, si mama in žena. Družina razume vse tvoje aktivnosti?

Največkrat da. Odkar vem zase, počnem več reči hkrati, tako da ni nič nenavadnega, da sem cele dneve v pogonu. Res pa je, da brez podpore vseh družinskih članov tak tempo ne bi bil mogoč. Pri tem mi je v veliko pomoč tudi naša zlata babi, ki vskoči vedno, ko je to potrebno.

Lani smo v družino pripeljali tudi pasjega prijatelja, ki nas s svojim radovednim značajem in priliznjenostjo razvedri na še tako mrk dan.

Mi je pa začelo zmanjkovati časa za hribe in za »kofetkanje« s prijateljicami in to pomeni, da je že skrajni čas za uvajanje sprememb. Pri tem zaupam v svojo intuicijo in ker dobro poznam svoje zmožnosti ter znam poslušati in upoštevati tudi kritiko, izpeljem vse, kar si zamislim.

Naj zaključim z mislijo Louise L. Hay:

„Ta trenutek je vse, kar imamo, kar mislimo, v kar verjamemo in govorimo, oblikuje dogodke našega jutrišnjega dne, naslednjega tedna, meseca, leta in tako naprej. Če se osredotočimo na misli in prepričanja prav v tem trenutku in jih izbiramo s tako pozornostjo kot darilo za posebnega prijatelja, potem lahko sami odločamo o poteku svojega življenja. Če pa se osredotočimo na preteklost, nam ne ostane veliko energije za sedanjí trenutek.“

IZOBRAŽEVANJE PREDSTAVNIKOV DELAVCEV

mag. Mojca TURNŠEK

Ustrezna strokovna usposobljenost je brez dvoma eden od osnovnih in bolj ali manj samoumevnih pogojev za učinkovito opravljanje funkcije člana sveta delavcev (SD) in je zato tudi v Etičnem kodeksu članov SD posebej opredeljena ne samo kot pravica, ampak tudi kot dolžnost slehernega člana.

V novembru je bilo izobraževanje članov Sveta delavcev (SD) in sindikata. Letošnja tematika strokovnega izobraževanja je bila sindikalizem in soupravljanje. Zakaj je izobraževanje sploh potrebno?

Ne le zaradi spoštovanja načela, da izobraževanje ni le pravica, ampak predvsem izjemno pomembna dolžnost slehernega člana SD, temveč zaradi lažjega in predvsem hitrejšega uveljavljanja sistema delavskega soupravljanja, ki prinaša številne prednosti v »poslovnem partnerstvu« delodajalcev in delojemalcev.

V Združenju svetov delavcev Slovenije (ZSDS) so v letu 2007 pripravili izobraževalni projekt in uvedli sistem certificiranja znanj, saj so ugotovili, da glavno oviro pri delavskem soupravljanju predstavlja:

- nerazumevanje ali celo nepoznavanje (poslovnega) bistva delavskega soupravljanja – tako na strani delodajalcev kot tudi na strani delojemalcev;
- pomanjkljivosti oziroma nedoslednosti slovenske normative ureditve na tem področju, kar zlasti velja za Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU);
- skoraj popolna odsotnost institucionalnega (državnega) spremljanja uresničevanja določil ZSDU v praksi (nadzor, evidence, vsebina delovanja ...)
- neusposobljenost oziroma nezadostna usposobljenost delavskih predstavnikov za opravljanje svojih funkcij.

USTREZNA STROKOVNA USPOSOBLJENOST JE BREZ DVOMA EDEN OD OSNOVNIH IN BOLJ ALI MANJ SAMOUMEVNIH POGOJEV ZA UČINKOVITO OPRAVLJANJE FUNKCIJE ČLANA SVETA DELAVCEV (SD) IN JE ZATO TUDI V ETIČNEM KODEKSU ČLANOV SD POSEBEJ OPREDELJENA NESAMOKOT PRAVICA, AMPAK TUDI KOT DOLŽNOST SLEHERNEGA ČLANA.

Na področju strokovne usposobljenosti članov SD je tako sprejet Pravilnik o certificiranju temeljnih znanj za člane svetov delavcev, ki ureja način pridobitve potrdila o usposobljenosti za člana SD. Njegov namen je dviganje ravni strokovne usposobljenosti članov SD za opravljanje njihovih funkcij in s tem tudi splošne ravni kakovosti sodelovanja delavcev pri upravljanju družb v Sloveniji. Nesporno je namreč, da učinkovito sodelovanje delavcev pri upravljanju v današnjih razmerah zahteva precej visoko strokovno usposobljenost članov SD tako s področja delovnega in korporacijskega prava kot tudi s področja poslovnih financ, organizacije, komuniciranja in drugih upravljaljskih vsebin.

Cilj izobraževanja je bila seznanitev udeležencev z bistvom slovenskega dualnega sistema delavskih predstavništev v gospodarskih družbah. Rezultati različnih raziskav na tem področju namreč kažejo, da sistem delavskega soupravljanja v praksi še ni v celoti zaživel. Sindikat in SD sta dve vrsti delavskih predstavništev, ki obstajata in delujeta hkrati in vzporedno, vendar nimata enakih vlog. Že v osnovi imata povsem različno poslanstvo. Vse te razlike in seveda tudi skupne točke, kjer je potrebno sodelovanje vseh predstavnikov delavcev, so bile obravnavane in obrazložene na izobraževanju.

VOLITVE V SVET DELAVCEV

23.11.2012 so bile volitve v Svet delavcev (SD) TET. Volilna komisija je pripravila vse potrebno za delo volilnega odbora na volišču. Na glasovnici je bilo 21 kandidatov, med katerimi smo zaposleni v SD TET izvolili svoje predstavnike v SD. Mandat se novemu SD začne s 1.1.2013 in po Poslovniku traja štiri leta. V SD so: Otmar Bevk, Aleš Gerčar, Bogdan Hribar, Gorazd Kajič, Marko Knez, Darjan Lebar, Dejan Ostanek, Vladimir Štendler in Aleš Žagar. Predsednik volilne komisije je že sklical konstitutivno sejo, na kateri so novi člani SD izvolili predsednika in namestnika. Predsednik SD je Aleš Gerčar, njegov namestnik pa Aleš Žagar.

Vsem izvoljenim članom Sveta delavcev čestitamo in jim želimo uspešno delo!

LOVSKI GRADIČ

Špela PAVLI

Najstarejša hiša v Trbovljah, grofovsko lovsko hiša, kasneje znana kot Peklarjeva in Arzenškova hiša, je nedvomno ena izmed najbolj markantnih arhitektur v našem mestu. Hiša je v lasti lokalne skupnosti. Že precej let so se v njej menjavali različni najemniki, ki pa za samo zgradbo niso pretirano skrbeli.

Zadnji najemnik je lovski gradič zapustil februarja 2011. Dvorec je tako krenil po poti propadanja. Nepridipravi so

odtujili žlebove, narkomani so okrog njega in v njem našli svoje zatočišče, začela je puščati streha.

V letošnjem letu je na Občini Trbovlje končno padla odločitev, da se dvorec obnovi ter nameni protokolarnim dejavnostim naše občine. V dvorec se bo preselil tudi Turistično informacijski center (TIC). Gostilniški del pa je namenjen različnim prireditvam in dogodkom (koncerti, literarni večeri, poroke, ...).

AKTUALNO NA KULTURNEM PODROČJU V ZASAVJU

Praznični december vedno postreže s pestrim kulturnim programom, še posebej nekaj dni pred zaključkom meseca in silvestrovanjem.

V Hrastniku vas vabijo na naslednje prireditve: v petek, 21.12.2012, otvoritev razstave Marije Wohlfond v Galeriji Delavskega doma Hrastnik; v soboto, 22.12.2012, Koncert za mlade v Kulturnem domu na Dolu; v nedeljo, 23.12.2012, Art sejem v Kulturnem domu na Dolu; v torek, 25.12.2012, novoletni koncert Steklarske godbe v Športni dvorani Hrastnik; v četrtek, 27.12.2012, ob 19. uri Božično-novoletni koncert KUD Veter v Športni Dvorani Hrastnik; v petek, 28.12.2012, novoletni koncert Rudarske godbe v Športni dvorani Hrastnik.

V občini Zagorje ob Savi vas vabijo med 21. in 23. decembrom na sejem v Božično mesto v park dr. Janeza Drnovška, kjer bodo za kulturni program poskrbela lokalna kulturna društva vsak dan med 16. in 20. uro. 28. in 29. decembra vabljeni na glasbene večere v Športno dvorano Zagorje; 30. in 31. decembra pa že tradicionalni koncerti zunaj pred domom LO.

V Trbovljah vabljeni na naslednje praznične prireditve:
Sreda, 19.12., ob 17. uri ustvarjalna delavnica za otroke Snežaki za pravljlično mesto v sodelovanju z DPM, PUM in MCT, Mladinski oddelek KTS, pravljlična soba Tončka Knjigoljuba, Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje; ob 19. uri potopisno predavanje Fanči Moljk: Tajska, sofinancirano s strani ESS

in MIZKŠ, Oddelek za odrasle KTS, čitalnica, Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje.

Četrtek, 20.12., ob 16. uri Novoletni koncert dijakov STPŠ Trbovlje, Srednja tehniška in poklicna šola Trbovlje; ob 19. uri Božično-novoletni koncert zimzelenih popevk Glasbene šole Trbovlje, gledališka dvorana DDT, Glasbena šola Trbovlje; od 17. do 20. ure Božično-novoletni sejem, stopnice med Delavskim domom Trbovlje in Mladinskim centrom Trbovlje, Občina Trbovlje; ob 20. uri zabava na prostem z Miranom Rudanom in skupino Flirt, Občina Trbovlje; ob 17.30 prireditev »Žive jaslice« v izvedbi stanovalcev našega doma (odprto za vse Trboveljčane), Dom upokojencev Franca Salamona Trbovlje.

Sobota, 22.12., od 8. do 12. ure Podeželje v našem mestu, pred trgovino Spar, stojnice z domačimi dobrotami in s pridelki z okoliških kmetij, Turistično društvo Trbovlje; od 10. do 12. ure Decembrska ustvarjalnica z DPM-jem, sedež društva v Rudarskem domu, Društvo prijateljev mladine Trbovlje; ob 10.30 Snežene želje, lutkovna predstava, Slavčkova soba DDT, Lutkovna skupina Lučka; ob 18. uri Matej Ocepek, multimedijijski projekt, kinodvorana DDT, Delavski dom Trbovlje; ob 20. uri Gala novoletni koncert skupine Hiša, gledališka dvorana DDT, Delavski dom Trbovlje in skupina Hiša.

Ponedeljek, 24.12., od 10. do 12. ure Novoletne počitniške dejavnosti z DPM-jem, sedež društva v Rudarskem domu, Društvo prijateljev mladine Trbovlje.

Sreda, 26.12., ob 19.30 Novoletni koncert Delavske godbe Trbovlje, gledališka dvorana DDT, Delavska godba Trbovlje.

Četrtek, 27.12., od 10. do 12. ure Novoletne počitniške dejavnosti z DPM-jem, sedež društva v Rudarskem domu, Društvo prijateljev mladine Trbovlje; ob 17.30 Novoletni ples za vse Trboveljčane, Dom upokojencev Franca Salamona Trbovlje;

ob 19. uri Večer slovenskih »evergrinov« s skupino Coda expres, gledališka dvorana DDT, Delavski dom Trbovlje.

Petek, 28.12., od 10. do 12. ure Novoletne počitniške dejavnosti z DPM-jem, sedež društva v Rudarskem domu, Društvo prijateljev mladine Trbovlje; od 17. ure Sprevod Dedka Mraza in pravljica dežela, od križišča pri mestnem parku po enosmerni cesti do parkirnega prostora pred Delavskim domom Trbovlje, Društvo prijateljev mladine Trbovlje in Občina Trbovlje.

Sobota, 29.12., ob 19. uri Božično-novoletni koncert, sodelujejo: Moška vokalna skupina Un's Trboul in gosti Kranjski oktet iz Kranja, Dom Svobode, moška vokalna skupina Un's Trboul.

Sobota, 5.1.2013, 31. novoletni pohod na Kum (organiziran bo vsako prvo soboto v januarju), Planinsko društvo Kum Trbovlje; ob 10.30 Vžigalnik, lutkovna predstava, Lutkovno gledališče Ljubljana, kinodvorana DDT, Delavski dom Trbovlje.

Vljudno vabljeni!

Aktualne prireditve lahko podrobneje spremljate prek spletnih strani posameznih kulturnih ustanov.

KULTURNO REKREACIJSKI CENTER HRASTNIK

<http://krc-hrastnik.si/> • 03 56 42 370

DELAVSKI DOM ZAGORJE

<http://www.kulturnidom-zagorje.si/> • 03 56 64 171

DELAVSKI DOM TRBOVLJE

<http://www.dd-trbovlje.si/> • 03 563 34 81

KNJIŽNICA TONETA SELIŠKARJA TRBOVLJE

<http://www.kts-trbovlje.si/> • 03 / 56 - 25 712

BORILNA VEŠČINA

Bogdan SIMERL

ZAKAJ VADITI RAVNO KARATE?

Treniranje karateja razvija v odraščajočem obdobju, še posebej pri mladih otrocih, sposobnost orientacije v prostoru, občutek ravnotežja, moč telesa, umnost ter bistrost duha, koncentracijo in preciznost. Zahvaljujoč vestnemu treniranju se lahko lepo razvijejo pomembne karakteristike osebnosti, kot so odločnost, marljivost in samokontrola. Karate nam vrača to, kar smo vanj vložili. Za mlade, ki se še razvijajo in rastejo, se dobre lastnosti karateja prenašajo tudi na kasnejša leta. Ravno zaradi tega je karate v zadnjem desetletju v veliki meri postal šport oziroma veščina otrok. Borilne veščine so okvir, v katerem lahko mladi in starejši razvijajo svoj talent in navdušenje, so okvir, v katerem lahko vsakdo razvija svoja nagnjenja.

RAZVOJ KARATEJA V TRBOVLJAH

Začetek trboveljskega karateja seže v leto 1971, ko so mladi študentje, ki so takrat trenirali v Ljubljani, začeli s prvimi treningi v sedaj že porušeni telovadnici Športnega društva Rudar. Ni točnega podatka, koliko članov je v enainštiridesetih letih (1971-2012) šlo skozi trboveljske karatejske vrste, vendar zagotovo preko 3000. Trenutno je v Karate klub Trbovlje vključeno in marljivo, redno trenira več kot 170 članov. Stari so od 5 let naprej in tudi čez 50. Trenirajo ženske in moški, največ pa je seveda otrok.

Kljub temu, da zaradi različnih razlogov skoraj vsako leto preneha z rednimi treningi in tekmovanji kakšen odličen tekmovalce, tega v trboveljskem klubu ne občutimo preveč, saj jih nenehno zamenjujejo mlajši, ki uspešno korakajo po stopinjah starejših in mednarodno uveljavljenih klubskih prijateljev. Glavni razlog je v tem, da v

MIŠLJENJE, DA JE KARATE KLUB LEGLO PRETEPAČEV, JE SAMO OGULJENA FRAZA TISTIH, KI KARATEJA NE POZNAJO. NALOGA KLUBA JE KARATE PREDSTAVITI KOT ŠPORT, KI SE ENAKOVREDNOKOSAZ DRUGIMI ŠPORTI. VEČSTOLETNA TRADICIJA IN SODOBNA ZNANSTVENA RAZKRITJA SO IZOBLIKOVALA MODERNO BORILNO VEŠČINO, KI JO LAHKO OPAZUJEMO KOT ŠPORT, SAMOOBRAMBO ALI UMETNOST.

klubu že vrsto let izvajamo klubska pokalna tekmovanja. Vsak mesec izvedemo po eno ter na koncu šolskega leta na slavnostni prireditvi razglasimo najboljše. Ta tekmovanja izvajamo že vrsto let in kontinuirani uspehi naših karateistov kažejo pravilno usmeritev, saj trenirajoči pridobijo prve tekmovalne izkušnje ravno na teh tekmovanjih. Namen teh tekmovanj je, da iz široke baze trenirajočih poiščemo tekmovalce, ki se kasneje v tekmovalni skupini usposobijo za doseganje vrhunskih rezultatov.

Trboveljski karateisti smo kot ambasadorji dostojno in športno zastopali trboveljski ter slovenski karate na vseh celinah sveta, razen v Avstraliji. V zadnjem obdobju igramo pomembno vlogo tudi v reprezentančnih nastopih, kjer smo osvojili že vrsto odličij tako na uradnih evropskih prvenstvih kot na ostalih mednarodnih turnirjih, kjer smo zastopali barve slovenske reprezentance. Na domačih boriščih pa smo do sedaj osvojili že vse možne naslove.

Za odlične tekmovalne uspehe so poleg tekmovalcev v prvi vrsti zaslužni tudi njihovi trenerji, ki so s svojim trenerskim znanjem, tekmovalnimi ter pedagoškimi izkušnjami, pripeljali mlade tekmovalce do takšnega nivoja, da so se lahko enakopravno pomerili z drugimi tekmovalci tudi na najvišjih tekmovanjih. V Trbovljah smo vedno veliko pozornost posvečali izobraževanju trenerskega kadra. Tega smo v glavnem vzgajali na internih tečajih. Najboljši pa so se šolali v okviru panožne športne zveze in Fakultete za šport. Čez leto se zvrsti lepo število tekmovanj. Poleg treningov in tekmovanj se izvajajo tudi dejavnosti, kot so pikniki, izleti, planinski

pohodi, družabna srečanja, kopanja v letnem bazenu, kolesarjenje itd. Veliko izkušenj imamo tudi pri organiziranju poletnih karate kampov, katere zadnja leta uspešno izvajamo v Puntičeli pri Puli.

Pred skoraj štiridesetimi leti, ko se je karate v Trbovljah šele začel dobro razvijati, enako kot tudi drugje v Sloveniji, je Karate klub Trbovlje izvedel prvi turnir ob koncu leta, na katerem so se tekmovalci pomerili v športnih borbah v absolutni kategoriji. Ker se je turnir pokazal kot izredno dobra tekma, so bile izražene želje, da bi z njim nadaljevali. Tako je turnir v Trbovljah začel z leti dobivati vse večjo veljavo najprej v slovenskem, kasneje pa tudi v mednarodnem merilu. Karate turnir v Trbovljah sodi danes med najmočnejše in najštevilčnejše tovrstne turnirje v Evropi. Turnir ima poleg zelo uspešne organizacijske formule tudi najdaljšo tradicijo karate turnirjev celo v Evropi. Letos bo izveden tradicionalni, že 40. Mednarodni karate turnir »Trbovlje 2012«.

Tako kot v življenju je tudi v trboveljskem karateju podobno. Skozi celotno obdobje so ljudje prihajali z različnimi interesi, od spoznavanja borilne veščine, druženja, samoobrambe ali športnih ambicij. Nekateri so ostali malo časa, drugi daljše obdobje, nekaterim pa je karate postal življenjski smisel. Vsak pa je pustil v klubu del sebe, svoj pečat, in vsi, ki so v vsem tem obdobju šli skozi karatejske vrste, so vsak po svoje prispevali k priznanju, ki ga ima karate klub v svojem okolju.

Občinski svet Občine Trbovlje je Karate klubu Trbovlje »za večletno nadpovprečno uspešno delo in uveljavljanje na področju športa,

organizaciji mednarodnih športnih prireditev, vzgoji tekmovalcev in promociji občine Trbovlje« podelil najvišje občinsko priznanje »Prvojunjsko nagrado za leto 2002«. Za to priznanje so zaslužni prav vsi, ki so v vsej zgodovini trboveljskega karateja s svojo aktivnostjo prispevali k uveljavitvi kluba. Karate klub Trbovlje je v lanskem letu obeležil 40-letnico svojega obstoja.

Danes Karate klub Trbovlje sodi v Sloveniji zagotovo med najboljše tako v tekmovalnem kot tudi organizacijskem pomenu. Doseženi rezultati trboveljskih tekmovalcev kažejo, da je delo v klubu v zadnjem obdobju zelo dobro začrtano, zato se bo nadaljevalo v tej smeri. Večina aktivnosti je pogojenih s finančnimi sredstvi. V Sloveniji se že nekaj časa srečujemo z recesijo, finančno in gospodarsko krizo, kar nam omejuje zeleno širjenje naše dejavnosti. Financiranje naše dejavnosti v največji meri temelji na samofinanciranju.

Pomembno vlogo pri financiranju naše dejavnosti pa imajo tudi podjetja iz naše sredine, ki imajo posluš za tovrstno dejavnost. Eno izmed najpomembnejših je podjetje Termoelektrarna Trbovlje. Brez njihovega razumevanja za naše delo in pomoči nam zagotovo ne bi uspelo uresničiti vseh zastavljenih ciljev. Ob tej priliki se celotnemu kolektivu Termoelektrarne Trbovlje iskreno zahvaljujemo in jim še naprej želimo veliko delovnih uspehov.

In na koncu samo še to: »Morda bo za koga presenetljivo, vendar presneto drži, vključitev in naložba v Karate klub Trbovlje je ta hip med trboveljskimi športi najboljša naložba«.

MOJA SLOVENIJA

Moja Slovenija je naslov, ki ga poznamo s televizije, kjer se vrti druga sezona istoimenske oddaje. V zabavni oddaji skozi igre spoznavamo našo domovino. Pa jo res poznamo? Naš sodelavec Bogdan Biderman nam je poslal ogromno krasnih fotografij. V Utrinkih smo ga že predstavili kot popotnika, ki se rad poda v tuje kraje, uživa v raziskovanju rastlinskega in živalskega sveta ter spoznavanju različnih kultur. Tokrat ga predstavljamo iz drugega zornega kota. Kot Slovenca, ki pozna čudovite koticke

naše države in jih tudi ujame s svojim fotografskim objektivom. Prekrasnih fotografij ima toliko, da se nismo mogli odločiti, kateri dve bi objavili, zato jih objavljamo več in vas pozivamo, da ugotovite, v kateri del Slovenije se je Bogdan podal.

Vaše odgovore napišite na priložen kupon, ki ga do 20.2.2013 oddajte v nabiralnik glasila. Srečni izžrebanec bo lahko užival v Thermani Laško.

IME IN PRIIMEK _____

NASLOV _____

KATERI DEL SLOVENIJE JE NA FOTOGRAFIJAH

NANOS

Grega KLENOVŠEK, Boštjan SENČAR

Po avgustovskem vzponu na Mangart se nam je porodila ideja, da gremo na Nanos. In zopet se nas je zbralo nekaj hribolazcev. Že zgodaj zjutraj smo jo mahnilo proti Nanosu. Vmes ni manjkala niti kavica in že smo bili v vasi Razdrto, kjer smo pustili naše vozilo. Po krajši pripravi smo jo mahnilo v hrib. Po dokaj strmem začetku smo prišli do razpotja, kjer se pot razdeli na dve smeri. Ena smer je lažja, manj zahtevna in položna. Druga smer pa je težja in mestoma plezalna. Po kratkem usklajevanju mnenj smo jo mahnilo desno navzgor po zavarovani, plezalni poti.

Na to pot smo bili dobro pripravljene, saj imamo v naših gasilskih vrstah Alana, ki rad grize kolena in uživa z dozo adrenalina v krvi. Nekje na sredini poti se je jutranja meglica razblinila in nastal je čudovit sončen dan, ki je nudil enkratni razgled po dolini, kjer stoji prva vetrna elektrarna v Sloveniji. Z našo »vodilko«
Mojco smo le prišli do vrha skalovja ter nato prečkali strmo travnato pobočje in že smo hiteli mimo RTV oddajnika proti Vojkovi koči. Sledil je počitek in polnjenje baterij za spust. Naredili smo še eno gasilsko fotografijo in jo mahnilo po drugi, lažji poti proti dolini. Pred samim spustom pa smo se povzpeli še na sam rob pobočja planote Nanosa. Tu se pobočje res strmo lomi, odpre pa se čudovit razgled proti Primorski in na Vipavsko ter Pivško dolino. Tako vzpon kot tudi spust sta potekala v zelo sproščujočem vzdušju, z obilico smeha in dobre volje. Bistvo vsega pa je bilo, da skrbimo za kondicijo in druženje. Dogovorili pa smo se tudi že za zimsko turo, ki nas bo vodila na Snežnik. Se že veselimo, samo še kopico snega počakamo in gremo.

*TA SVET JE LEP,
ČE NEKOMU NEKAJ DAŠ.
TA SVET JE LEP,
ČE NEKOGA RAD IMAŠ,
ČE STISNEŠ ROKO KOMU,
KI GA KAJ BOLI.
TA SVET JE LEP,
ČE SI ČLOVEK DO LJUDI.*

*ŽELIMO VAM VELIKO MOČI
ZA IZPOLNITEV VAŠIH ŽELJ!
PIGD TET*

SLADKI GRIŽLJAJI

Marija OCEPEK

Spet je tu mesec december, čas poslavljanja od starega leta, čas praznikov in praznovanja ter obenem tudi obdarovanja. Skupaj z otroki okrasimo dom, izdelamo okraske ter spečemo piškote. Za peko piškotov si izberemo kak preprost recept, kajti ko se nam bodo posrečili, bo to zelo prazničen trenutek. Piškote lahko hranimo v pločevinasti škatli tudi do štiri tedne, tako da jih lahko pečemo kar na začetku meseca. Z njimi pa lahko obdarimo tudi svoje domače, prijatelje in jim tako polepšamo praznike. Izbrala sem tri preproste recepte, ki jih lahko pripravi vsak, tudi brez izkušenj. Naj vam za konec zaželim vesele praznike ter veliko zdravja, sreče ter uspehov v novem letu.

PIŠKOTI S PIRINO MOKO

Sestavine za testo: 150 g bele moke, 300 g pirine moke, 250 g masla, 180 g sladkorja v prahu, 1 vaniljev sladkor, malo naribane limonine lupine, 1 jajce, 1 rumenjaki, 80 g mletih lešnikov in 1 pecilni prašek, za mazanje brusnično marmelado oziroma kakšno po vašem okusu ter sladkor v prahu za posip.

Pirino in navadno moko presejemo skupaj s pecilnim praškom v primerno posodo. Dodamo zmeščano maslo, sladkor v prahu, vaniljev sladkor, limonino lupino, jajce, rumenjaki, lešnike ter zgnetemo testo. Zavijemo ga v folijo in damo za eno uro v hladilnik. Testo razvaljamo na 3 mm debelo in iz njega izrežemo kroge premera 3,5 cm. Polagamo jih na pekač, obložen s papirjem za peko ter pečemo 12 minut pri temperaturi 180 °C. Pečene piškote ohladimo ter po dva skupaj zlepimo z marmelado ter potresemo po vrhu s sladkorjem v prahu. Pri obliki se lahko malo poigramo z različnimi modeli za piškote.

RAZPOKANCI

Sestavine: 250 g kokosove moke, 120 g čokolade v prahu, 100 g mletih orehov, 250 g sladkorja v prahu, 1 vaniljev sladkor, 3 jajca ter sladkor v prahu za posip.

Rumenjake ločimo od beljakov. Rumenjake, kokosovo moko, čokolado v prahu, orehe in sladkor zmešamo ter dodamo snež iz beljakov. Iz te mase oblikujemo kroglice, ki jih povaljamo v sladkorju v prahu. Na pekač, obložen s papirjem za peko, zložimo piškote in jih pečemo od 5 do 8 minut pri 200 °C oziroma toliko časa, da razpokajo. Ohladimo jih na pekaču.

ČOKOLADNI ROGLJIČKI

Sestavine za testo: 200 g masla, 150 g sladkorja v prahu, 2 rumenjaka, 300 g moke, 50 g kakava v prahu, 1 vaniljev sladkor, noževa konica pimenta ter nastrgana lupina ene pomaranče.

Čokoladni obliv: 150 g jedilne čokolade, 30 g rastlinske masti ter malo bele čokolade.

Zmehčano maslo zmešamo s sladkorjem, rumenjaka, vaniljevim sladkorjem, pomarančno lupino ter pimentom. Nato dodamo skupaj s kakavom presejano moko ter zgnetemo v testo. Testo damo počivati na hladno za nekaj časa. Iz ohlajene-ga testa naredimo za svinčnik debele svaljke, narežemo jih približno na 8 cm dolge trakove, ki jih oblikujemo v rogljičke. Polagamo jih na pekač, ki ga obložimo s papirjem za peko. Pečemo jih na 175 °C 12 minut. Ohladimo jih na pekaču. V vodni kopeli raztopimo rastlinsko mast ter čokolado. Konice ohlajenih rogljičev pomočimo v čokoladni obliv ter jih polagamo na mrežo, da se odvečna čokolada odcedi. Potem jih prestavimo na pladenj, ki ga predhodno obložimo s papirjem za peko. Belo čokolado raztopimo v vodni kopeli, nadevamo v vrečko iz papirja za peko in z njo popišemo rogljičke. Pustimo, da se čokolada strdi.

*NIHČE DRUG NAM
SREČE NE PODARJA -
SREČO ČLOVEK VSAK
SI SAM USTVARJA!
NAJSREČNEJŠI TISTI
SO LJUDJE,
KI SPOZNALI SO
RESNICO VEČNO,
DA ŽIVLJENJE
NEPOPOLNO JE,
DA GA SAMI NAREDIMO SREČNO*

*SREČNO V NOVEM LETU 2013
UTRINKI*

PREDNOVOLETNO SREČANJE »STARIH« ZNANCEV

Slavi JORDAN SIMONČIČ

Kako prijetno je spet srečati znane obraze, ki se radi vračajo na kraj, ki jim je pomenil zagotovljene in urejene delovne pogoje, solidno, če že ne zelo dobro plačo, doseganje zastavljenih ciljev skupaj s sodelavci in še bi lahko naštevali.

Seveda govorim o naših upokoјencih, ki se po njihovih besedah vedno razveselijo našega povabila na že tradicionalno srečanje upokoјencev Termoelektrarne Trbovlje. Zadnja leta spet v prostorih naše »menze«, kot smo jo imenovali včasih in jo tudi še danes. Tisti, ki so iz Trbovelj, se lahko pripeljejo tudi z orga-

niziranim avtobusnim prevozom. Opažam, da med seboj radi pokramljajo o zdravju in tudi drugih aktualnih temah. Zanima jih, kaj se dogaja z nami, njihovimi zanamci. Ali bomo s tradicijo pridobivanja električne energije na tem prostoru nadaljevali? Seveda jim v teh negotovih časih težko z gotovostjo odgovorimo, da bomo. Vendar pa moramo biti optimisti in temu pritrjujejo tudi oni, da se bodo našle pozitivne rešitve in se bomo tudi mi čez leta lahko takole družili na srečanjih upokoјencev TET ter si zaželeli srečno, zdravlja in uspehov polno novo leto.

KOSILO Z BIVŠIMI SODELAVCI

V sredo, 14.11.2012 ob 12. uri smo nadaljevali s tradicijo pogostitve za naše bivše sodelavce. Tovrstno srečanje je v letošnjem letu potekalo že četrtrič in tokrat so bili vabljeni Milena Treven, Neko Kreže, Ciril Rotar in Jože Knez. Ob dobri hrani in pijači, ki so jo pripravile naše kuharice, je potekal sproščen pogovor. Vsi so se strinjali, da so bila leta, preživeta v TET, večinoma lepa, se pa tudi veselijo tretjega življenjskega obdobja, ki ga bodo skušali v čim večji meri ujeti v objektiv fotoaparata, ki so ga ob slovesu prejeli za darilo.

KOLLYJEV KOTIČEK

Prava moč se ne skriva v sovraštvu, ampak v resnici, smrtniki moji. Ne sovražite drug drugega. Zahtevajte resnico in lažje bo tistemu, ki jo pove, kot tudi poslušalcu. Vem, za resnico je treba imeti »jajca«. To je tista metafora, ki jo nekateri nosijo med nogami, so pa tudi taki, ki so samo živiprepričani, da te metafore imajo, ali pa bi jih nujno potrebovali. Rekli so, naj vam napišem nekaj o novem letu. Ne bom Domiceljsko optimističen, saj me je življenje na žalost naučilo realnosti. Na žalost zato, ker je včasih kljub vsemu lepše živeti v sanjah, vsaj tistim, ki svoje sanje živijo. Po novem letu bo vsekakor bolje za vsakogar, ki si bo tako organiziral dogodke, v katere je vpleten. Če si pozitiven, dober in pošten do soljudi, ti vse to vrnejo. Torej lahko pomagamo drug drugemu in sami sebi. Kljub vsemu kar se vam dogaja, razmišljajte pozitivno in Tomaževa pesem ne bodo samo mrtve črke na papirju. Sreče vam želim v novem letu. Vsi jo bomo potrebovali. ...

POLEPŠAJMO JIM DECEMBER

Maruša TREVEN

December je malo poseben mesec. Je mesec pričakanj, kaj nam bo prinesla prihodnost, in mesec, ko se oziramo nazaj in razmišljamo o tem, kaj smo storili dobro, kaj bi lahko storili bolje ... December je mesec druženja in obdarovanj. Lepo je biti v družbi prijateljev in družine za obloženimi mizami, nazdravljati dosežkom iz preteklosti in upajoče zreti v prihodnost.

Vendar vsem ni tako lepo. Čedalje več ljudi živi v stiski. Visoka brezposelnost in številne reforme, ki so bile sprejete s ciljem uravnoteženja javnih financ, so okrnile že tako mizerne družinske prihodke. In ker izrazi sočutja ne plačajo položnic niti ne nasitijo lačnih ust, je bil skrajni čas za akcijo. Akcijo, ki smo jo poimenovali »Polepšajmo jim december«.

Maló negotovo sem idejo predstavila direktorju. Njegova takojšnja podpora in obljuba, da bo naša družba prispevala v enakem

znesku, kot bomo zbrali zaposleni, pa mi je predstavljala še večji izziv. Želja po tem, da nam uspe zbrati čim več hrane, je bila velika. In ta želja se je uresničila. V mesecu novembru smo zbrali za dobrih 900 evrov hrane in kot že rečeno, je v enakem znesku prispevala tudi naša družba. V začetku decembra smo jo predali Območnemu združenju Rdečega križa v Trbovljah.

Akcija ne bi uspela brez podpore vodstva, zato gre zahvala njim. Hvala tudi Sabini in Mateji, ki sta z mano od vsega začetka delili navdušenje nad akcijo in sprotno evidentirali vso podarjeno hrano. Hvala vodji kuhinje in vsem kuharicam, ki so potrpežljivo polnile škatle. Predvsem pa velja iskrena zahvala vsem vam, ki ste se akciji pridružili in darovali hrano. Akcija je nedvomno uspela, saj smo skupaj vsaj malo polepšali december številnim družinam. Prepričana sem, da bomo tako visoko srčno kulturo izkazovali tistim, ki so pomoči potrebni, tudi v prihodnje.

